

DARBININKAS

LV NO. 7

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N. Y.

ANTRADIENIS - TUESDAY, SAUSIS - JANUARY 27, 1970

910 WILLOUGHBY AVE.
BROOKLYN, N. Y. 11221

10 CENTŲ

Kas pasamdė Yablonskio žudikus?

Anglikasių unijos pareigūno Yablonskio ir jo šeimos nužudymo kai kurios aplinkybės nukreipė FBI sekliu akis į pietines Appalachian aukštumų anglių kasyklas (W. Virginia ir Kentucky), kurios nuo seno žinomos smurtą mėgstančiais ir praktikuojančiais anglikais. Bet pagrindinis ženklo parodytojas buvo pats nužudytasis Yablonskis, savo užrašų knygtelėje surašęs leidimų numerius įtartinų automobilių, besisukinėjusių netoli jo namo prieš nužudymo įvykdymą. Vienas automobilis buvo su Ohio leidimu, kuris nuvedė į Clevelandą ir padėjo sučiupti tris vyrus, apkaltintus Yablonskio šeimos nužudymu. Visi trys vienaip ar kitaip turėję ryšių su minėtų kasyklų vieta. Manoma, kad rasta ir nuospaudų nusiakaltimo vietoj, kas pagreitino nusikaltėlių išaiškinimą.

Kaltinami žmogžudystė ir sumištį yra 36 metų Paul Gilly, 26 metų Claude Vealy ir 23 m. Aubran Martin, iš kurių du su kriminaline praeitimi. FBI ir kitos įstaigos su žiniomis dar labai šykščios, nes tardymas ir kitų galimų nusikaltėlių ieškojimas dar nebaigtas, kadangi esą pagrindo manyti, kad dar gali būti įsenašingų areštų. Užsimerinama, kad jau turimi duomenys padės atsakyti į patį svarbiausią klausimą: Kas pasamdė žudikus? Atsakymas busias kai kam labai nemalonūs įvykis.

— Irake vėl bandyta vyriausybę nuversti, kaip tvirtina diktatorinis režimas. Niekas nežino, kiek ta proga pakarta ir sušaudyta režimo priešų sukilimo organizavimo pasaka prisidengs. Atrodo, kad ten naikinami kurdai, kurie siekia autonomijos ir turi pakankamai karinės jėgos savo reikalavimui paremti. Yra Bagdado pasiūlymas pradėti dėl autonomijos pasitarimus, bet kurdų vadai iškėlė to pasiūlymo nepriėmė.

— Britų premjeras Wilsonas šį antradienį ir trečiadienį Washingtonė tarsis su prez. Nixonu. Dėmesio centre bus Vid. Rytai, Nigerija, Europos ir Azijos problemos (Europos saugumo konferencija, Bendroji Rinka, JAV kariuomenė Europoje, pietryčių Azijos naujoji apsaugos sistema). Atvyks per Kanadą, kur susitiks su jos premjeru Trudeau, paskui sustos New Yorke ir matysis su J. Tautų gen. sekretoriumi U. Thant, greičiausiai dėl padėties Nigerijoje.

— Dubčekas ką tik išvyko Turkijon Čekoslovakijos ambasadoriaus pareigų eiti, bet maskviniai tarnai vis garsiau ir garsiau šaukia, kad Dubčekas būtų atiduotinas teisman už santykių sugadinimą su Maskva.

— Vyr. Teismo teisėju, vietos susikompromitavusio ir pasitraukusio Fortas, prez. Nixonas nominavo apeliacinio teismo teisėją iš Floridos. Tikimasi, kad šį kartą senatas kandidatą patvirtins, nors jis ir nėra garsus liberalas.

— Rusijoj skelbiama, kad išrasti klijai, kurie išstumsia iš operacinių salių adatas ir siūlus. Klijai saugiai uždara piūvius operuojant inkstus, širdį, plaučius, blužnį ir pūslę.

Amerika, kokią ją mato prez. Nixonas

Ji dar turtinga, bet susimaišiusi ir pasimetusi

Prez. Nixono metinis pranešimas apie valstybės reikalų padėtį nepasididino tuščiomis retorikos figūromis, bet šaltai ir visiems suprantamai parodė esamą vaizdą.

Jam atrodo, kad žmogus ir pramonė, dėl savo nerūpestingumo ir neapsižiūrėjimo, apiplessė Ameriką užteršdami jos vandenį, orą ir žemę, infliacija prarijo visus ūkinio išbujoimo dividendus, blogai tarnavo naujoms sąlygoms nebetinkas senasis federacinis aparatas, išbujojęs smurtas ir nusikaltimai sukelė krašte netikrumą ir pasimetimą.

Prez. Nixono Amerika yra dar turtinga medžiaginiiais turtais, bet nebetikra dėl savo

sugebėjimų apvaldyti naujai pasirodžiusias apraiskas.

— Per ateinančius 10 metų mūsų turtai padidės 50 proc., bet ar tai reiškia, kad mes tikrai būsim turtingesni 50 proc., kad mūsų gyvenimas bus 50 proc. geresnis ir laimingesnis? — klausė jis, bet savo atsakymą atidėjo ateičiai.

Jis paminėjo sritis, kurios bus jo vyriausybės dėmesio centre, bet per 36 minutes negalėjo pasakyti, kas numatyta konkrečiai padaryti. Ir tai buvo vienintelis priekaištas, kurį demokratų partija galėjo suminėti — viskas gerai, kas buvo sakytas, bet kur konkretūs planai?

Nutylėjo, kad kalbos pradžioje buvo pasakyta, jog visa numatyta programa dalimis bus pasiūsta kongresui specialiais pranešimais ar parengtų įstatymų forma.

Konkrečiai suminėtas buvo tik vienas būsimoji dešimtmečio uždavinys — Amerikos gyvenimo kokybės pagerinimas. Pirmoji eilė numatyta krašto vandenų apšvarinimas sutelktomis Washingtono ir valstijų pajėgomis. Atskiru pranešimu bus smulkiai pasakyta, kas tuo reikalu bus pradėta daryti ir kas apmokės sąskaitą. Gamta yra apiplėšta, laikas pradėti mokėti skolą — tokia buvo prez.

Nixono tuo reikalu pagrindinė mintis.

Kita dėmesį atkreipusi sritis bus pradėjimas mažinti į miestus daromą spaudimą žmonių ir juos besiveržimu. Dalis svorio bus bandyta pasukti į tolimesnius užmiesčius ir kitus apytuščius plotus, pradedant ten kurti naujus ūkinius centrus ar grįžtant į apeleistus senuosius. Klausimas naujas ir jo paminėjimas buvo visiems nelauktas. Bet kaip tai pradėti? Iš kur pinigai, kurių dabar taip trūksta bėdų kalnams susikaupus? Visi neramiai lauks atsakymo, kuris tikrai ateis. Tada bus laikas sumanyti aptarti ir įvertinti.

Kadangi šie metai yra rinkiminiai, iš prezidentūros laukta didelės veiklos visokių formų pavidale. Gali būti labai įdomūs metai ir pradžia planų, kurių prez. Nixonas tikrai turi ir turės pradėti rodyti.

Izraelis pasigrobė kitą radaro stotį

Bebandant susilpninti Egipto pozicijas prie Suezio kanalo, Izraelis per paskutinį mėnesį kovoje su Egiptu pakeitė taktiką: kasdien pradėjo skraidyti visai netoli Kairo taikinių bombarduoti ir dažnai persikeldinėti per kanalą artimesnių Egipto karinių bazių naikinti. Pats paskutinis ir drąsiausias žygis buvo Shadwan salos užpuolimas prieš įėjimą į Suezio kanalo įlanką.

Izraelio dalinys helikopteriais nusikėlė į salą ir per 30 valandų sunaikino ten buvusią Egipto karinę bazę, o ką vėrdingo galėjo į helikopterius sudėti, parsivežė namo. Jų tarpe ir visą radaro stotį. Būsią pasirūpinta, kad Egiptas ten bazės daugiau nebeturėtų, nes iš ten buvo stebima ir sekama Izraelio aviacijos ir laivų veikla.

Šia proga saloj įvyko stipriausias susirėmimas su Egiptu igula po 1967 m. karo. Zuvo 70 Egipto karių, 62 paimti nelaisvėn ir parsivežti Izraelin. Izraelis praradęs tik tris karius. Apie sužeistus nekalbama, bet jų būta.

Japonija už savo apsaugos stiprinimą

Tokijas. — Buv. premjeras Sato vėl perrinktas vadovauti vyriausybei. Liko ir tas pats užsienio reikalų ministras Kijuchi, kurs nutiesė pagrindus Amerikos-Japonijos susitarimui dėl Okinawos grąžinimo 1972 m. Abi šalys jau yra nusistatę prastę saugumo sutartį, pagal kurią Amerika laiko bazes Japonijoje ir yra įsipareigojusi ginti Japoniją jos užpuolimo atveju.

Bet jau paleisti šūkliai, kad Japonija pati turi sustiprinti savo apsaugą stipresniu apsiginklavimu, ko labai nori Washingtonas, nes be stipriau ginkluotos Japonijos Washingtonas negalės įgyvendinti savo naujosios Azijos politikos. Taigi reikalai krypta Japonijoje Washingtono norima kryptimi.

Ir finansų ministru paliktas tas pats Takeo Fukuda, kurs priklauso grupėi, raginančiai stipriau apsiginkluoti. Jo užnugarį stovi didžiosios Japonijos pramonės vadovai.

— Izraelis gaus iš Amerikos ginklų, jeigu jam grės pavojus iš arabų jų karinei jėgai pralenkus Izraelio pajėgumą apsiginti — pareiškė prez. Nixonas sekmadienio vakarą. Tai yra atsakymas į Goldos Meir prašymą, įteiktą jos lankymosi Amerikoje metu pereinamais metais.

— Stalino dukrai Svetlanai Alilijevai Maskvos klika atėmė Sovietų pilietybę. Kremliaus klika galop padarė tai, ko ji jau seniai prašo. Ji yra sudegusi Sovietų pasą ir apie tai viešai paskelbusi. Tai buvo atsakymas Rusijos politinio ir literatūros pasaulio kreatoriams už melus ir šmeižtus. Ji ilgisi valandos, kada turės teisę pašalinti Amerikos pilietybę.

Po Vietnamo ragina trauktis iš Europos Rezoliucija prezidentui terorizuoti

Washingtonas. — Vietnamo karo "suvietaiminimas" jau eina užbrėžtu keliu, dabar pradėta kalbėti apie Europos apsaugos "sueuropinimą". Kovos vėliavą šį kartą iškėlė sen. Mansfield, senato demokratų vadas, įteikęs senatui priimti rezoliuciją, raginančią prez. Nizoną žymiai sumažinti Europoje esančias Amerikos karines pajėgas.

Rezoliucijoje tvirtinama, kad tai galima padaryti nesumažinant Atlanto pakte numatytų Amerikos įsipareigojimų, nes per tą laiką pagarsėjusi karo vedimo technika ir padidėjęs Amerikos pajėgumas kariauti ir sugebėjimas greit o ro keliu perimti kariuomenę ir ginklus už didelių nuotolių.

Tokia senato rezoliucija, jei ir būtų priimta, prezidento nepareigoja, bet ja siekiama politinių vaisių rinkimaisiais metais: kodėl remti Amerikos pinigais V. Vokietiją, kad ji pati gali apsimokėti savo apsaugą be Amerikos pagalbos? Toks argumentas, manoma, galėtų nupirkti demokratams balsų ateinančio rudens rinkimuose.

Senatoriui atsakė valstybės sekretoriaus Rogers pavaduotojas E. L. Richardson. Jo argumentai:

Nigerijos kariai į Ibo žemes atėjo kaip vagys, smurtininkai ir teroristai

Į buvusią Biafrą subėgę Nigerijos kareiviai nebuvo jau tokie pavyzdingi, disciplinuoti ir patikimi, kaip to gal tikėjosi Nigerijos valstybės galva gen. Gowon, ramindamas ir užtikrinamas pasauli, kad ten nebus niekas skriaudžiamas ir kad pati Nigerija be užsienio pagalbos galės apvaldyti ten esančias problemas.

Deja, Nigerijos kareiviai, karininkų neišskiriant, įžengė į iškliotą žemę neprieinamas Ibo genties žemes apsaugę pergale ir susitępę savo rankas ir sąžinę brutalumu, sauvale ir masiniu valstybinio ir privataus turto plėšimu ir naikinimu. Abejojama, ar beliko Biafros keiliosios koks sunkvežimis, automobilis ar dviratis, kurio nebūtų pasisavinę kareiviai ir su prisikrautu turto lakstę kur kieno galva nešė. Buvo apiplėštos net pabėgėlius aptarnavusios ligoninės, maitinimo centrai ir kitos pagalbą žmonėms teikusios institucijos, sunaikintas visas europiečių sukurtas žmonių maitinimo tinklas, iš ligoninių pavogti elektros motorai, net Raudonasis Kryžius likęs be susisiektimo priemonių.

Ojukwu įsikūrė Dramblio Kaule

— Veik dvi savaitės nebuvo žinoma, kur pasislėpė buv. Biafros valstybės galva gen. Ojukwu. Buvo spėjama, kad jis slepiasi Portugalijoje, Prancūzijoje ar Zambijoje. Dabar jau išryškėjo, kad jis apsisėjo Dramblio Kaulo valstybėje, kur jam suteiktas politinio pabėgėlio prieglobstis pagal tarptautinės teisės papročius ir rašytas sutartis. Jo gyvenimo vieta nėra nustatyta, nes jam palikta judėjimo laisvė, bet jis negalės užsiimti politine veikla ir ten įkurti Biafros egziliškus vyriausybės, apie ką Ojukwu jau buvo paleidęs gandą per ją pasiekiančią spaudą.

Ivory Coast (Dramblio Kaulo Krantas) yra viena iš keturių Afrikos valstybių, kurios buvo pripažinusios Biafrą. Kitos trys buvo Gabonas, Zambija ir Tanzanija.

mentai: krizės momentu Europon gražinti Amerikos daliniai nebus tokie efektingi kaip vietoj buvę; JAV karių buvimas Europoje yra neginčijamas įrodymas, kad Amerika padės ginti Europą ją užpuolus neatominiais ginklais; Amerikos karių ten nesant, užpuolimo atveju padidės spaudimas tuojau panaudoti atominius ginklus; karių parvežimas ir laikymas namie nesumažins krašto apsaugos dep. išlaidų, tuo labiau, kad V. Vokietija yra jau įsipareigojusi žymią dalį išlaidų padengti.

Sen. Mansfield atsakė nusišėbėjimu, kad jam nesuprantama, kaip 250 milijonų europiečių negalėtų suorganizuoti apsaugos prieš 200 milijonų rusų, kuriems dar graso 700 milijonų kinų.

Sen. Mansfield nėra pirmutinis amerikietis, nesuprantis nenoris suprasti komunistų jėgos ir klastingumo, nes jų panašus nesusišėbėjimas ar nenorėjimas susivokti įkurdino Rusijos divizijas ir atominius ginklus Europoje taip ir ten, kad jie per keliolika minučių gali suparalizuoti visą laisvosios Europos dalies pasipriešinimą iš savo valdomo Europos ploto.

Tarp Lagos ir Biafros susisiekimas tik lėktuvais, bet jų tiek mažai, kad skundai ten ilgai neužtektų. Bet kai jie pasiekė Nigerijos sostinę, kuri ilgai šventė pergalę, gen. Gowon džiūgavimas turėjo apsiniaukti — jis buvo priverstas ištraukti iš buvusios Biafros visą diviziją, kurios brutalumas buvo paliudytas daugelio patikimų stebėtojų. Vienas iš jų buvo ir J. Tautų Vaikų Fondo direktorius Labouisse, nuvykęs ten su humanitarine misija.

Niekas netvirtina, kad pergalė apsaugė ir turto pasiplėsti užsimerkę kareiviai nedorai elgėsi vyriausybės paskatinti, bet faktas neginčijamas, kad jie ten buvo paleisti be jokios vyriausybės atstovų kontrolės. Kitaip tariant, Nigerijos centrinė vyriausybė per dvi savaites nepajėgė įsikurti buv. Biafros teritorijoje nors su mažu personalu, atsakingu už svarbiausių dienų reikalų tvarkymą. Tik karininkams dabar duotas įsakymas šaudyti brutalumu ir plėšikavimu nusikaltėlius karius. Gyventojai dar neišsprasomi iš džiūglių, nes baimė dabar yra didžiausia jų nelaimė. Nuo baimės nėra laisvi ir užsieniečiai, kurie dar neišvartė ir tebesirūpina pabėgėlių maitinimu bei sergančių ir sužeistųjų slaugymu.

Nigerijos diktatorius Gowon vis dar tebesirenka iš ko pagalbą priimti ir kieno ištiestą ranką atstumti. Šiaip taip jau įsipiršo Washingtonas, pradėjęs gabenti Nigerijon lauko ligonines su įrengimais ir susisiektimo priemonėmis. Bet toms ligoninėms aptarnauti nepasulytas (gal neįprastas?) Amerikos personalas, todėl jos greičiausiai bus atiduotos iš Sovietijos atvykstančiam personalui, kuris priimtas su padėka ir giliu nusilenkimu už lėktuvus ir patrankas, be kurių Biafra vargu jau ar būtų buvusi kariškai įveikta.

Pagalba nebus priimta iš Prancūzijos, Portugalijos, P. Afrikos, Rodezijos, Izraelio, net Vatikano ir visos eilės privačių tarpt. šaltos organizacijų, maitinusių Biafros žmones karo metu. Atrodo, kad Biafros žmonių vargais pasaulis bus ilgai dar maitinamas.

Prez. Nixonas priima sveikinimų plojimus po kalbos į tautą. Už jo viceprezidentas Agnew ir John W. McCormack.

Oro keliones pradėjo didžiulis amerikiečių lėktuvas

Amerikos civilinė aviacija turi naują keleivinį sprausminį lėktuvą Boeing 747, kuris dominuos orinį susisiekimą per ateinančią dešimtmetį. Pan American yra pirmoji orinio susisiekimo bendrovė, kuri pradėjo tą lėktuvą naudoti. Jau nukeliauta iš New Yorko į Londoną ir atgal su pilnu keleivių skaičiumi. Birželio gale 30 tokių lėktuvų skraidys per Atlantą, Pacificą ir Amerikos padanges. Jie gali būti 490 sėdimų vietų, bet pirmasis skraidyti pradės

Boeing 747 turi 362 vietas. Pan American konkurentas TWA jau yra užsakęs 15 tokių lėktuvų po 345 sėdimas vietas kiekviena.

Bet tai nėra didžiausias pasaulio keleivinis lėktuvas, jis dabar tik praktiškiausias ir ilgiausiai apyvartoj išlaikysiantis. Ta pati Boeing bendrovė su v-bės pašalpa vysto kitą, už garsą greičiau skraidantį lėktuvą, kuris turėtų varžytis su britų-prancūzų jau ban-

domu Concorde ir Rusijos TU-144. Bet šiem dviem dar nėra pastatytų nė tinkamų aerodromų, kurie būtų tinkami lėktuvams. Dėl šių aplinkybių pirmenybė kurį laiką priklausys Boeing 747. Tas pats lėktuvas pritaikytas prekėms vežtioti nepaprastai atpiginsias orinį prekių transportą: dabar vienos tonos prekių pervežimas iš Dallas (Texas) į Japonijos sostinę Kaštuoja 340 dol., prekinis Boeing 747 galės tą pačią toną ten nuskraidinti už 135.

Lindsay ir Rockefelleris ieško draugų

Lindsay yra ne tiek New Yorko miesto administratorius, kiek Amerikos politikas. Nors jis paneigia, bet miestas jam yra prietiltis į aukštesnę valdžią. Tai rodo pasisakymai dėl Vietnamo, dėl Izraelio politikos, kuri neturi nieko bendro su miesto administravimu.

Prieš buvusius rinkimus, neradęs paramos savo partijoje, respublikonuose, Lindsay persimetė į liberalus. Bet liberalų net ir šioje jų tvirtovėje New Yorko tėra saują. Tad Lindsay mėgino žaidimą tarp gausiausių New Yorko grupių — žydų ir negrų. Jo politika pernykščiai New Yorko mokytojų streike atšaldė žydus. Dabar mėgina jų palankumą atgauti, nes žydai tebėra labiau organizuoti, disciplinuota jėga nei negrai. Jam nieko nekašuoja aiškiai pasisakyti už Izraelio rėmimą daugiau, nei

Kokiais pažadais laimėti negrų, žydų, katalikų prielankumą

vyriausybė daro, ir tuo laimėti žydų palankumą.

Bet jam rinkimai dar toli. Iki jie ateis, gali pasirodyti dar nauja jėga, kuria norės, gal būt, pasiremti.

Rockefelleriui laiko yra mažiau. Jam šiemet rinkimai. Jis nenori prarasti bet kieno paramos. Jis nesutiko su Lindsay projektu apkrauti naujais mokesčiais automobilius, tiltus, tunelius, kad šios gausios grupės neerzintų. Jis mėgina dabar laimėti katalikų grupę, kuri New Yorko yra įtakinga, palankumą — paskelbė siūlysią panaikinti konstitucijos vadinamą Blaine papildą, dėl kurio negali būti remiamos nevaldinės mokyklos.

Šis jo projektas nevaldinių mokyklų laikytojų buvo šiltai sutiktas, bet be entuziazmo. Visi eilė pasisakė, kad nevaldinės mokyklos paramos yra reikalingos tuoju pat, o iki priedas bus panaikintas, iki pinigai bus paskirti ar nepaskirti — jau mokyklų gali ir nebūti. Greitos pagalbos galėtų duoti parama mokiniams, kuriai konstitucija nespriešina. Valstijos senatorius E.J. Speno siūlė mokėti už vaiką, esantį tarp septintos ir dvyliktos klasės, po 100 dol.

Tuo tarpu Rockefellerio siūlymas dėl Blaine priedo davė jam ir priešų — American Jewish Congress, Valstijos mokytojų sąjunga, New York Times pasisakė prieš.

Gubernatorius mėgino laimėti palankumą tų, kurie siekia abortų lengvesnio įplietinimo. Bet tuo jis sukėlė prieš save kai kuriuos monsinjorus, kurių žinioje yra šeimų globos pareigos.

Iš Rockefellerio reikalauja daugiau angažuotis Izraelio nau-

dai ir žydų spauda. Jewish Press (sausio 16-22) rašė, kad senasis John D. Rockefeller paliko savo vaikam apie po penkis šimtus milijonų dolerių kiekvienam. David Rockefeller rankose yra Standard Oil ir Chase Manhattan Bank. Jis buvo nuvykęs pas Nasserį ir grįžęs stengėsi paveikti prezidentą Nixoną, kad pakeistų politiką arabų ir Izraelio atžvilgiu, ginčdamas amerikiečių naftos bendrovių reikalus. Nors gubernatorius Rockefelleris yra pasisakęs Izraelio naudai — rašo žydų laikraštis, bet dabar jis turi padaryti įtakos savo broliui, kad nepasitiktų arabais.

Santa Monica, Calif., lietuviškos mokyklos mokiniai įscenizavo Vytytės Nemunelio "Meškiukas Rudnosiuokas". Muziką eilėrašius parašė ir dainelės paruošė kompoz. G. Gudauskienė, režisavo G. Mažiulienė. Nuotraukos — meškiukai ir vaikai meškiukų mokykloje miške. Nuotr. L. Baškauskas

KAIP ŽIŪRETI Į MISRIAS SEIMAS

SPAUDA

Ar ne metas imtis "dialogo" ir su lenkais?

Aidų pereitų metų paskutiniame nr. (Nr. 10) svarstomos gyvosios problemos — mišrios šeimos, santykių su lenkais, literatūrinio naujumo.

Juozas Girnius skiria dvejopas mišrias šeimas — tariamai mišrias ir tikrai mišrias. Tariamai — tos, kur vienos tautybės žmogus susiveda su kitos tautybės žmogumi ir savosios tautybės, jos kalbos, papročių, atsisako, prisimindamas partnerio tautybę. Anot autoriaus, tai savęs pardavimas. Tikrai mišrios tos, kuriose susiveda dviejų tautybių žmonės, pagerbia vienas antro tautybę, prisima abidvi kalbas, vaikus auklėja dviem kalbom, dalyvauja dviejose bendruomenėse. Tokia "tikrai mišri šeima lieka tautiškai garbinga". Tokios "tikrai mišrios šeimos yra lyg tiltai tarp tautų". Autorius tokių šeimų pavyzdžiu nurodo prof. J. Eretą, prof. Senną, prof. Sealę.

Praktiška išvada: "Svetur gyvenant mišrių šeimų klausimas liks visam laikui aktualus, nes neišvengiamai daugelis mišriai vesis... Bet turint tai prieš akis, ir reikia persvarstyti, ar pakanka tik paprasto mūsų jaunimo banalaus išėjimo prieš mišrias vedybas. Greičiau, užuot sumariško mišrių šeimų pasmerkimo reikia mūsų jaunimui ryškinti, kokiomis sąlygomis ir mišrios vedybos gali būti sutaikomos su tautine ištiki-mybe"... Pirmąją sąlyga autorius laiko, kad antroji pusė išmokyti lietuvių kalbą, nes "ant-raip bus iš anksto aišku, kad bus tik parsiudodama, o ne garbingai mišri šeima kuriama. Ir būtent, šiai sąlygai išpildyti laikas yra ne po vedybų, o prieš jas (paprasciausiai dėl to, kad kas vėliau atidedama, niekada neįsistima)... O kur šios mišrios šeimos sukurti būtinosios sąlygos bus bijomasi kaip per sunkios ar bereikalingos, tai galima kelti klausimą ir dėl pačios meilės tikrumo".

Autorė rimtai susirūpinusi per mažą dėmesį tai Kauno muzikos mokyklai (1933 ji virto konservatorija, sovietiniu gi laikmečiu, 1949, ji buvo sujungta su Vilniaus konservatorija).

Pripažįstama, kad tos mokyklos pedagogai būvę "aukštos kvalifikacijos". Be Naujailio, iškelti nuopelnai šių muzikų, mokyklai talkinusių: J. Tallat-Kelpšos, P. Olekos, J. Bendoriaus, J. Gruodžio, J. Karnavičiaus, V. Žadeikos, K. V. Banaičio, V. Ružickio, E. Sta-

dono lietuvių bendrauja su lenkais Adomo Mickevičiaus vardo draugijoje". Taigi čia "dialogas" gali būti abiem pusėm naudingas.

Literatūrinis ir kt. naujumas

Dėmesio verta šio nr. poezija. Iš vienos pusės Antano Jasmanto "Poetinės meditacijos" — pratęsia to paties autoriaus "Gruodo" poeziją savo nuosirdžiu, intymiu tonu, miniatiūrišku vaizdu, tik joje sustiprėjęs iškeliavimas, mirties motyvas. Iš kitos pusės Lietuvoje rašančio Algimanto Mikutos poezija savo aplomba, patosu, atsidėliuimu į kasdienybės aplinką primena Kazį Binkį (M. Girniu vienė atskirame straipsnyje apie Mikutą sako, kad kai kuo jis primena T. S. Eliot).

Literatūrinis naujumas — naujų kelių ieškojimą romane Pietų Amerikai pristato B. Cipiljaukaitė. Išami ir kritiška mokslininkų suvažiavimo apžvalga; išsamus V. Kulboko įvertinimas J. Gliados romanui "Liepsnos ir apmaudo ašiniai".

Kauno konservatorijos sukaktis

Laikas įvertinti Kauno muzikos mokyklos, komp. J. Naujailio įsteigtos 1919 metais "Saulės" gimnazijoje, įnašą bei nuopelnus lietuvių muzikai — tai pabrėžia Loreta Tamulytė "Literatūros ir Meno" savaitraštyje (nr. 50, gruodžio 13).

Autorė rimtai susirūpinusi per mažą dėmesį tai Kauno muzikos mokyklai (1933 ji virto konservatorija, sovietiniu gi laikmečiu, 1949, ji buvo sujungta su Vilniaus konservatorija).

Pripažįstama, kad tos mokyklos pedagogai būvę "aukštos kvalifikacijos". Be Naujailio, iškelti nuopelnai šių muzikų, mokyklai talkinusių: J. Tallat-Kelpšos, P. Olekos, J. Bendoriaus, J. Gruodžio, J. Karnavičiaus, V. Žadeikos, K. V. Banaičio, V. Ružickio, E. Sta-

nek-Laumenskienės, B. Dvarionio, N. Martinonio, V. Grigaitienės, V. Bacevičiaus, P. Berkavičiaus ir kt.

Nusipelnusi, dar laisvos Lietuvos laikais, mokykla paruošė visą eilę pasižymėjusių muzikų. Jų tarpe — P. Bekeris, A. Budriūnas, A. Dvarionienė, J. Gaudrimas, R. Geniušas, J. Juzeliūnas, J. Karnavičius, K. Kaveckas, J. Nabažas, A. Račiūnas, J. Stasiūnas, E. Sodeika ir kt. Dalis jų tebedirba konservatorijoje, dalis gyvena Vakaruose.

L. Tamulytė teigia: reikia ryškinti dabartinės Vilniaus konservatorijos ryšius su Kauno muzikos mokykla. Be to, mokyklos 50-tis drauge reikiama aukštojo muzikinio švietimo Lietuvoje 50 m. sukaktį. (Elta)

ANTANAS J. ŠAVELSKIS — Lietuvos advokatas — 80-30½ Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. 11421; tel. 849-1060, namų TW 7-3061 (nuo 9 r. iki 9 v.)

J. B. SHALINS-SALINSKAS — Laidotuvių direktorius. 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest Pkwy Sta.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laido-tuves. Kopyčios nemokamai visose miesto dalyse. Tel. Virginia 7-4499.

JOSEPH GARSZA — GRABORIUS, BALSAMUOTOJAS. 2 modernios kopyčios. 231 Bedford Avenue, Brooklyn, N.Y. 11211; EV 8-9770.

MATTHEW P. BALLAS FUNERAL HOME — Moderni kopyčia, Air-conditioned. A. J. Balton-Baltrūnas, Licensed Manager and Notary Public. 660 Grand St., Brooklyn, N.Y. 11211; ST 2-5043.

STEPHEN AROMISKIS (Armakauskas) — Graborius-balsamuotojas. Moderni kopyčia. 423 Metropolitan Avenue Brooklyn, N.Y. 11211, EV 7-4335.

BUYUS FUNERAL HOME, Mario Teixeira, Jr. laido-tuvių direktorius. 428 Lafayette St., Newark, N.J. 07105; tel. Market 2-5172. Paruošiamos garbingos laido-tuves. Modernios kopyčios, oras vėdinamas.

VAITKUS FUNERAL HOME. Notary Public. 197 Webster Ave. Cambridge Mass. Pranas Vaitkus, laido-tuvių direktorius ir balsamuotojas. Moderniška kopyčia šerėnimis dykai. Aptarnauja Cambridge ir Bostoną. TR 6-6434.

RIMOS IR JUOZO BRUŽŲ vienintelė lietuviška siuntinių įstaiga didžiajame New Yorko, atlieka visus patarnavimus sudarant siuntinius ir užsakant kitas dovanas į Lietuvą. Greitas patarnavimas — žemos kainos. 370 Union Ave., Brooklyn, N.Y. Telef. EV 4-4952

ANDRIUS ARMONAS, statybininkas — Long Islande stato įvairaus dydžio naujus namus, kuriuos galima tuoj įsigyti. Priimam užsakymus patatytį pagal pirmąjį pagedavimus ant mūsų arba perkėjo žemės. Statybą atliekam sąžiningai pagal susitarimą už labai priemamą kainą. Tel. (516) AN 1-2864.

JUOZO ANDRUSIO Real Estate, Insurance. Aprauidimas gyvybės, namų, automobilių, baldų ir kt. Namų pardavimas, apdraudimas, Income Tax užpildymas, Mutual Funds—pinigų investacijos. Kasdien nuo 9 iki 8 val.; šeštadieniais iki 6 v. pp. 87-09 Jamaica Ave., Woodhaven N.Y. 11421, VI 7-4477.

JOHN ORMAN AGENCY / Insurance - Real Estate. Namų pirkimo, pardavimo ir visais reikalais kreipkitės į mūsų įstaigą. Pildomi miesto, valstybės ir federalinės valdžios mokesčiai (Income Tax) pareiškimai. — 110-04 Jamaica Ave., Richmond Hill, N.Y. 11418; tel. Virginia 6-1800.

VYTAUTAS BELECKAS, sav. Winter Garden Tavern. 1883 Madison St., Ridgewood, N.Y. 11227, EV 2-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas priedama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA - Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dalia ir Albertas Radžiūnas, sav. 36-38-40 Stagg St. Brooklyn, N.Y. 11206; ST 2-5938.

S & G MAISTO KRAUTUVĖ. Antanas Vaitkus, vedėjas. 84-04 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. 11421, VI 9-5077; 340 Grand St. Brooklyn, N.Y. 11211, ST 2-4329. Papigintom kainom priimame užsakymus vestuvėms ir pobūvims. Pristatom į namus liet. skilandžius, sūrius. We take all orders special price for Weddings and Parties. Home-made Bologna.

SUPERIOR PIECE GOODS CORP. 200 Orchard St. New York, N.Y. 10002, AL 4-8319. Vilnonės medžiagos įsų artimesiems—importuotos ir vietinės. Vilnonės medžiagos kostiumams, paltams ir suknelėms. Taip pat šilkinės, maišytos, spalvotos, lovoms užtiesalai, vilnonės skaros ir šalikai—geriausios rūšies pigiausiomis kainomis. Specialus patarnavimas paruošiant paketus į Europą. Užkite ir įstikinsite!

VYTAUTAS MAZELIS, fotografas — vestuvės: spalvota ir juoda balta (gali vykti ir į kitus miestus), portretai, meno darbų nuotraukos ir kiti foto patarnavimai. 422 Menahan St. Ridgewood, N.Y. 11237; Tel. HY 7-4677.

NEW YORK — Lietuvos atsiminimų radio valanda šeštadieniais nuo 5 iki 6 val. WEVD 1330 kil. 87.9 mg. FM. Direktorius dr. Jokūbas J. Stukas, 1016 Schleifer Rd. Hillside, N.J. 07025; tel. 201-289-6878.

NEW YORK — Laisvės žibury, lietuvių ir anglų kalbomis sekmadieniais 9-10 val. ryto WHBI 105.9 FM banga. Vedėjas Romas Kezys, TW 4-1288, 62-15 69th Pl., Middle Village, N.Y. 11379.

PHILADELPHIA, PA. — Bendruomenės Balsas, WTEL, 860 kilocycles šeštadieniais nuo 1:30 - 2:30 p.p. 1203 Green St., Philadelphia, Pa. 19123; PO 5-0932.

PITTSBURGH, PA. — WZUM, 1590 banga sekmadieniais 12 iki 12:30 p.p. Vedėjas V. A. Yucius, 52 Shady St. W. Pittsburgh, Pa. 15228, tel. 563-2754.

HARTFORD, CONN. — ved. Alg. Dragūnavičius, WBMT - FM 95.7 sekmadienį nuo 12 iki 1 p.p. — 273 Victoria Rd., Hartford, Conn., telef. 249-4502.

DETROIT, MICH. — Lietuviškų melodijų radio valanda iš WMZK-FM stoties, banga 98 mc. antradieniais ir ketvirtadieniais nuo 8 iki 9 v.v. Vedėjas Ralph Valatka, 17696 Warwick, Detroit, Mich. 48219, tel. 537-5550.

BOSTON, WORCESTER, BROCKTON, Mass. — Vedėjas P. Vištinis, 173 Arthur St., Brockton, Mass., tel. JU 6-7209; FM bangomis 107.9 mc. WHIL 1430 kil. Medford, Mass. sekmadieniais nuo 11-12 vid.

ROCHESTER, N.Y. — Kultūrinė lietuviška valandėlė sekmadieniais 9-9:30 val ryto per WCMF-FM, 96.5 mc. Klubo valdybos pirm. Fr. Puidokas, 580 Wilkins St. Rochester, N.Y. 14621.

BOSTON, MASS. — Vedėjas Sten. Minkus, WLYN 1360 kilocycles ir FM 101.7 banga sekmadieniais nuo 1-1:30 val. p.p. — 502 E. Broadway, South Boston, Mass. 02127

Virginia 9-4496
A. R. SHIPLEY
COMPANY
Aluminum Combination
Windows and Doors
Jalousie Windows
Aluminum Awnings
600 RIDGEWOOD AVE.
Brooklyn, N.Y. 11208
Allen R. Shipley

DEXTER PARK
PHARMACY
Wm. Anastasi, B.S.
77-01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N.Y. 11421
WE DELIVER
Michigan 2-4130

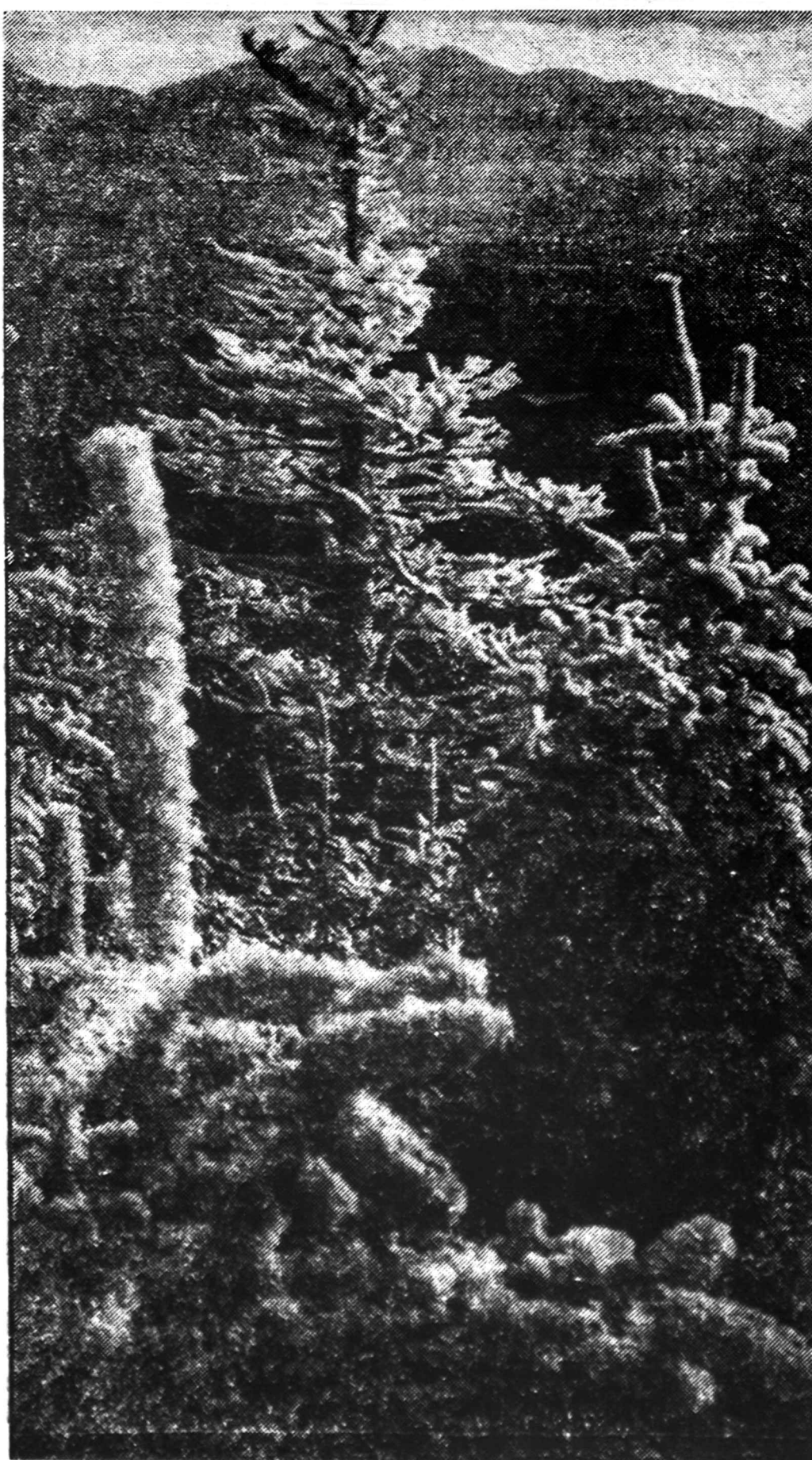
NEBŪK: PER MAŽAI APSIDRAUDĘS PER DAUG APSIDRAUDĘS

APDRAUDOS:
NAMŲ, MAŠINŲ, GYVYBĖS, ATSAKOMYBĖS

LITAS TRAVEL & INSURANCE

94-10 JAMAICA AVENUE
WOODHAVEN, N.Y. 11421
(212) 847-5522

SKAMBINK LITUI!

Žiema New Yorko valstybės šiaurėje.

Nuotr. V. Maželio

DARBININKAS

910 WILLOUGHBY AVE.
BROOKLYN, N. Y. 11221Editorial Office GL 5-7281 • Business Office GL 2-2923
THE WORKER (Title Copyright) by FRANCISCAN FATHERS

Eina nuo 1915 metų.
1951 sujungė AMERIKĄ, LDS organą DARBININKĄ ir LIET. ŽINIĄS
Second-class postage paid at Brooklyn Post Office
Published semi-weekly except holiday weeks and July and First week in August
when published weekly.
Prenumeratos kaina \$8.00 — Subscription per year \$8.00
Laikraštį tvarko REDAKCINĖ KOMISIJA.
Straipsniai ir korespondencijos redakcijai taisyti savo nuožiūra. Nenaudoti straipsniais
sąsagoms ir grafiniams autoriams prašant. Pavarde pasirašyti straipsniai nebūtinai
išreiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Čia ir ten

Čia. Vakaruose, auga susirūpinimas lietuviškų parapijų likimu. Buvo tikėta, kad parapijos yra ir išlikę tikėjimo ir tautybės židiniai. Naujieji įvykiai šį tikėjimą sudrumstė. Auga grėsmė tautinėm parapijom virsti valstybinėm — ne su tautinėm kalbom, bet su viena valstybine kalba, daugumos vartojama, su visame valstybės plote dominuojančios daugumos praktikuojamais religiniais papročiais.

Susirūpinimas kilo ryšium su Chicago aštrių konfliktu dėl kapinių, dėl prievarta pavartotos lietuvių vaikam nelietuvių kalbos pirmosios komunikacijos. Bet ir kitur nuliutvinimo ar nuliutvėjimo tendencija eina — tik ramiau, pramatant, kad lietuviškasis elementas silpnės, išmirs natūralia mirtimi, vengiant reformų, kurios išmirti procesą sustabdytų ar sulėtintų.

Išmirimo ir nuliutvinimo procesas eina net tokiose lietuviškose Brooklyno parapijose — žmonių skaičius lietuviškose pamaldose mažta; nors išlaikyta lietuviška kalėdojimo tradicija, bet kalėdininkai, lietuvių lankydam, dalina jau tik angliškus kalendorius; bažnyčioje kai kada vyskupo laišką jau skaito tik angliškai.

Triukšmingi Chicago įvykiai rado atgarsio ne tik lietuviškoj spaudoj. Juos aprašinėjo Chicago Herald Tribune. O lenkiškas laikraštis padarė išvadą, kad tokis likimas laukia ir lenkų tautinės parapijas ir kad reikia bendru frontu tautines kalbas bažnyčioje ginti.

Dėl šios parapijų raidos Aidų gruodžio nr. vedamajame pastebėta: „Aiški savo laiku atrodė ir parapijų svarba... norint svetimųj aplinkoj nenu- tauti. Ir vis dėlto laiko būvyje „suproblematikėję“ ir tai, kas anksčiau buvo savaime aišku... savų parapijų klausimu teks noromis nenoromis prisiversti atviram pasisakymui“. O Los An-

geles „Lietuviai Amerikos Vakaruose“ gruodžio nr. jau ir pasisakė. Atsiliepdami į šv. Kazimiero parapijos salės ir gal bažnyčios statymo reikalą, manoma: statyba galima, bet ji turinti būti lietuvių nuosavybė, ne vyskupijos. „Jei nėra garantijos, kad pastatas priklausys lietuviams, kol jie to norės — salės statybos fondas nevertas nė nikelio“; o kad išliktų lietuvių rankose, statyba turinti būti vykdoma kokios lietuvių katalikų inkorporuotos organizacijos...

Stebime tuos atskirų parapijų rezignacijos ar kovos, pralaimėjimo ar laimėjimo reiškinius, laukdami, kokią parodys padėti lietuviškų parapijų daugumoj kunigų Vienybės anketos atsakymai.

★

Ten, Lietuvoje, Bažnyčios ir viso religinio gyvenimo padėtį atvaizdavo 40 kunigų pasirašytas ir nugalbentas Maskvon memorandumas, pasiekęs Vakarus ir daugumos lietuvių laikraščių paskelbtas. Jame faktais rodoma, kaip religinis gyvenimas Lietuvoje marinas, senesnėj generacijoje tikėjimo reiškinius dar šiaip taip toleruojant, bet tikėjimo neprileidžiant prie jaunosios kartos.

Po partizanų 1948 atnešto į Vakarus Lietuvos tikinčiųjų laiško Sv. Tėvui Pijui XII, šis kunigų memorandumas Maskvai yra pats svarbiausias ir autentiškiausias dokumentas. Jis pagrįstas ne opozicija esamam režimui, bet priešingai, — jis irodinėja, kaip režimo vykdytojai lauko sovietinės konstitucijos bei įstatymų garantijas. Metodas tokis pat, kaip anų dviejų Rusijos dvasininkų laiškas Sovietų ministeriui pirmininkui, pasiekęs Vakarus prieš porą metų ir plačiai pagarsintas spaudoje.

Lietuvių kunigų memorandumas minimas N. Y. Times sausio 25 d. laidoje.

Stalinas vėl keliamas iš numirusių

Pereitais metais sovietinė spaudoja ėmė kelti iš numirusių Staliną ir skaičiuoti jo nuopelnus Sovietų Sąjungai, komunistų partijai. Drauge buvo ryškiai pajustas grįžimas prie Stalino metodo, reikalingu stiprinti, Brežnevo diktatūrai. Tuojau iškilo „griežtieji“, kaip Ustinovas, Mazurovas, siūlydami tuos metodus. Imta ir nagą rašytojai, nenorį prisitaikyti prie partijos „linijos“, imta girinti Stalino meto literatai. O Leningrado despotas Tolstikovas

aiškiai siūlė panaudoti nepaklusniesiems radikalios priemonės, kurias vartojo Stalinas.

Kaltas esąs Berija

Pereitų metų vasario mėn. „Komunistas“ ilgame straipsnyje pristatė Staliną kaip „žymų karo vadą“. Tų pat metų kovo 15 rašytojas Solochovas atskleidė paslaptį: esą Stalinas buvo auka „blogų patarėjų“. Tų pat metų balandžio 17 maršalas Žukovas pasiūlė grąžinti Stalino didžiojo karo stratego aureolę. Gegužės 9 maršalas Greč-

ko atmetė Stalinui daromą kaltinimą, kad jis neprašė vokiečių ofenzijos ir buvęs karo užkluptas netikėtai, nepasiruošęs. Birželio 5 pasirodė knyga „Lenino prisiminimai“, kur įdėta Stalino kalba, pasakyta 1924. „Pravda“ 1969 rugsėjo 1 įdėjo straipsnį, giriantį Stalino išmintį, sudarant nepuolimo sutartį su Hitleriu. O 1969 spalio 19 išėjusioje naujoje perredaguotoje (kasmet reikia perredaguoti!) „Trumpoje komunistų partijos istorijoje“ už visus Sta-

lino laiko nusikaltimus, žudynes, trėmimus kaltė suverčiama ant Berijos. Lapkričio 10 „Pravdoje“ pasirodė per visą puslapį Stalino paveikslas, o lapkričio 26 toji pat „Pravda“ paskelbė, kad Maskvoje bus oficialiai paminėtas Stalino 90-tasis gimtadienis.

Tos 90 metų Stalino gimimo sukakties proga Maskvos „Pravda“ įsidėjo ilgą straipsnį, kuriame aprašoma buvusio diktatoriaus (mirė 1953) asmenybė ir veikla. Iš tos veiklos, nors ir suminint kai kurias „klaidas“, daugiausia keliami nuopelnai. O jų priskaičiuojama daug. Tačiau ne visi. Tad čia norime tuos nuopelnus paryškinti ir papildyti.

„Nuopelnai“ partijai

Pirmiausia Stalinas yra labai nusipelnęs Sov. Sąjungos komunistų partijai. Jis 1934-6 laikotarpyje išvalė iš kompartijos 753,374 narius; iš jų buvo sušaudyta 350,000. XVII kompartijos kongrese 1934 dalyvavo 1966 atstovai. Iš jų buvo sušaudyti 1168. Iš kompartijos centro komiteto 139 narių nužudyta 98. Sušaudytas komso-molo organizacijos generalinis sekretorius Kosarevas. Iš regionų, provincijų ir miestų kompartijos pareigūnų sunaikinta du trečdaliai.

„Nuopelnai“ armijai

Bet Stalinas turi didelių „nuopelnų“ ir kaip vyriausias ginkluotųjų jėgų viršininkas bei „genialus karo vadas ir strategas“. Savo siautėjimo ir diktatūros viršūnėje jis sunaikino visus 11 liaudies komisarų armijoje. Iš 5 raudonosios armijos maršalų sušaudyti 3. Iš 15 armijos vadų sunaikino 13. Iš 85 divizijos vadų žuvo 57. Iš 406 brigados generolų sušaudyta 220. Iš 80 vyr. gynybos tarybos narių likviduota 75. O aviacijos ir laivyno aukštieji vadai visi pastyti „pas Abromą“.

Kiti „nuopelnai“

Tasai „didysis tautų vadas ir tėvas“ turi „nuopelnų“ ne tik savajai, bet ir kitom tautom, „savanoriškai“ pasidavusiom po „jo saule“.

Kai 1929 prasidėjo „buo-žių“ priverstinis varymas ir kolchozus, drauge ir jų naikinimas, buvo sušaudyta virš milijono, o beveik pustrčio milijono (daugiausia ukrainiečių) at-

sidūrė Sibiro koncentracijos stovyklose. 1933, baigus „buožes“ likviduoti, Sibire buvo veik pusketvirtio milijono kaimiečių.

Likviduojant Zinovjevą ir Kamenevą (1936), virš dviejų milijonų jų simpatikų buvo arba sušaudyti, arba pasiūti į Sibirą.

Kai buvo nuteisti Piatakovas, Radekas ir Sokolnikovas (1937), virš pustrčio milijono buvo sušaudyti arba atsidūrė Sibire.

Ryšium su Bucharino, Rykovo, Jagodos nuteisimu (1938) nukentėjo beveik 4 milijonai. O kai buvo nuteistas sušaudyti maršalas Tuchačevskis ir jo draugai (1937), virš 50,000 karininkų buvo sušaudyta, o 600,000 „bendrinių“ atsidūrė Sibire.

Ką sakė Chruščiovas?

Savo pranešime, padarytame XX kompartijos kongrese, Chruščiovas kalbėjo: „Daugybė partijos tarybų (valdžios) ir ūkio aktyvistų 1937-38 buvo palaikyti priešais, o tikrumoje jie nebuvo nei priešai, nei šnipai, nei sabotažininkai, bet tik garbingi, kuklūs komunistai. Jie dažnai, nepakeldami žiaurių kankinimų, tardytojų įsakymų, patys save apsikaltino didžiausiais nusikaltimais. Iš 139 kompartijos centro komiteto XVII partijos kongrese išrinktų narių 98, tai yra 70 procentų, buvo areštuoti ir sušaudyti. Panašus buvo ir XVII kongreso delegatų likimas: iš 1966 delegatų 1191 buvo areštuoti ir apkalinti kaip kontrrevoliuciniai nusikaltėliai“.

Sarašas nėra pilnas

Bet Stalino „nuopelnų“ sarašas dar nebaigtas. 1940 apie 15,000 lenkų karininkų buvo palaidoti Katyne. 1941 likviduoti visi Volgos vokiečiai. Tais pat metais šimtai tūkstančių lietuvių, latvių, estų išvežta į Sibirą. 1943-44 likviduoti čekėnai, ingušai, kalmukai, Krymo totoriai. 1940-53 vyko valymas naujai užgrobtuose kraštuose ne tik partijoje, bet ir iš viso siekiant sunaikinti kuo daugiau tų kraštų gyventojų. Tada buvo sušaudyta virš 850,000 asmenų, o virš 5 milijonų atsidūrė Sibire, jų tarpe virš 800,000 kompartijos narių.

(Bus daugiau)

V. Mar.

Svečiai Vasario 16 gimnazijoje Kalėdų eglutės metu. Iš k. į d. inž. Jonas Valiūnas — PLB Vokietijos Krašto Valdybos pirm., Alina Griniėnė, solistė Marija Panse — Simoniukštė iš Koelno, pianistė Buettner iš Mannheimo.

Vasario 16 gimnazijos choro dailis gieda kalėdinės giesmes. Chorui vadovauja muz. mokytojas Kazys Motgobis.

VAIZGANTAS

ZEMAČIŲ ROBINZONAS

(20)

Pirmasis gražius savo kaimynėlius ir tokius pat jaunus kaip jis pat įgudo lankyti kamendorelis. Liuoslaikiu popietuvėmis jis niekaip nenurimo namie vienas; traukė jį pasibėgioti ir su kuo nors linksmai pasikalbėti. Kaip tik gražioji promenada ėjo pro Kusos-Tauzus, o jos galas kurgi daugiau, jei ne Kaniavų kieme, kur nebeužsisgata svertimo žmogaus, kad ir po- niško. Ar Vincą rasdavo namie, ar nerasdavo, vis tiek iš Vincienės gaudavo burną saldžiosios ir grįždavo labai pagerintas: šviesiau dairydamos, linksniau šypsodamos. Po stiklėjo dar la- biau pražydės, kamendorelis ga- šavojos, pritraukdamas Vincienės akis, o ir pats mieliai į gra- žulę žiūrėjos. Pagaliau ėmė pa- siilgti daugiau to reginio, ne vaišių, bet daugė ėmė bijoti, kad svetias neimtų ko bloga kal- bėti apie tuos patankintus lan- kymus. Kiek liovės pats bėgio- jęs, bet taip padarė, kad Ka- niavų kelio galas būtų kome-

doje, kur taip pat nebenyko iš spintos visoki buteliukai su šnapsu ir su atlaidžiu vynu: taip jis ėmė vadinti lengvą, ne- piklą moterų gėrimą. Buvo tiek vaisingas, jog rodės, jupą nu- sivilks, bemylėdamas Kaniavas.

Antras altarietėlis. Jis buvo per sunkus spaceruoti, užtat duris laikė atviras bet kuriam kaimynui, su kuriuo galėjo su- sigerti. Nepraėjo nė vieno, kas tik kokių aukų altarijai pa- laikyti atnešė, su kiekvienu su- sigėrė bent po vieną pliką, o su gražiaisiais ir bagotaisiais Kaniavomis tai ir su užkandžiu tomis pat atnešamomis aukomis. Jis buvo pasituris ir nešykštuolis; šiaipjau „malonus žmogus“, kaip kiekvienas alkoholi užsinuo- dijęs.

Grauzeliais alutį užkasti (taip altarietėlis vadindavo kietąjį su- rį, kurio nebeįveikė iki galo su- kramtyti) ar dešros galu rimto- sios burną užkimšti visados ga- lėjai tai pas vieną, tai pas an- trą kunigą. Bet kad visi gerė sai-

kingai, tiesa, kiek tik norėjo, tai nei nuodėmės nei nešlovės niekas nebijojo. Tik altarietė- liui vis labiau noselė mėlynavo ir labiau pabrinkusi darėsi. Jis ir kalbėti ėmė per nosį. O ka- mendorelis ir Vincas ėmė pro- langus dairytis, ar neateina pro- ga susigerti; saikingai, žinoma, kaip dera padoriems ir parapi- jai pavyzdžiu šviečiantiems žmo- nėms. Miestelis ir kunigų kom- panijėlė vis labiau labiau ska- tino pajusti kurį umų ūkio rei- kalą, atmoklinti, prabūti dveje- tą trejetą valandų, o kartais nė pietų nesugrįžti.

Ir patys Kaniavos ėmė visoj apylinkėj garsėti savo vaisingu- mu. Vis dažniau ėmė Tauzuose rodytis svetimų žmonių, o nė vieno sauso jauni Kaniavos neišleido. Kūma Vaurus tik pe- čiais glamžė ir lūpomis čepėjo, grauždamasis, kad jo podė Vin- cas tiek daug turto perkošia per dantis, kai galėtų padėti į bankelį, kad procentuotų. Ban- kelis, tiesa, nelaimėdavo iš Ka- niavos nieko, — jis nė sąskai- tos nebuvo sau atidaręs, —bet saikingai geriojant, baisu nebu- vo, ubagais išieiti tautiškaiai ne- siurošė: dirbo Antanas, sekė ūkį, laikė visus jo terminus ir kai kuriais be atodairos bruko- daigi į rankas pačiam šeimini- ninkui Vincui ir jis mieliai dirbo ūkio darbus.

Vincas apsiriko kitkart many- damas, kad vedęs jis pamirš vi-

są pasaulį, visus savo užsiėmi- mus, pravers bežiūris į gražias ir jaunas žmonelės akules. Pra- moga atstos darba. Tiesa, jis savo Uršulės per pusvalandį pa- siilgdavo, tačiau tai nevertė jo bėgti namo viską metus ir įsi- tverti sijono. Priešingai, juo Vincas ilgėjosi savo draugės, juo daugiau dirbo su antrininku, ir išdavos buvo ne mažesnės kaip žiemą medžioje. Vincas tuo pat įnirtimu taisė dirvožemį: rovė krūmus, kasė griovius ir kūdras, kad gyvuliai turėtų atsi- tą trejetą valandų, o kartais nė pietų nesugrįžti.

Ką tik Vincas dirbo, dirbo di- deliais ir plačiais sumetimais. Tai ir šeimyninį savo gyvenimą pradėjo sumetimu, kad jam vai- kų bus daug, ir kartkartėmis apie tai kalbėjo savo žmonelei.

Neilgai betrukus, Uršulė, tu nebebusi tokia šėva. Paskui bus tau įsikibę sijono du rėks- niai. O dar paskiau penki, še- ši; tu su jais žaisi po apluką, po šlaito lazdynus, po pieveles, kaip antai mūsų rainė katytė.

— Ir džiaugdamos glamžė ją už petelį.

Uršulė, kukliai nudūrusi akis į savo batelius, mieliai maloniai nusiteikusi, šypsojos.

— Kaip Dievas duos, Vence-

le. Bet tik sveiki būtume. O

kaip iki šiol, berods, nieko ve- ži darė mistike; ji darėsi vis gi- lesnio tikėjimo, vis labiau klio- vės Dievo Apvaizda, vis karš- čiau garbino Dievą ir jo veika- lus.

Antanų vaikelio džiaugėsi ir grožėjos abudu Vincai; jie retą dieną neaplanė kumetyno; šyp- sojos, kaip berniukas miega, žin- da ar rankelėm ir kojėlėm ke- pėstuoja. Vieną kartą kone ap- varto juokui, kai berniukas vi- sai lengvai įsikando čiulpti sa- vo kojėlės nykštį. Abudu Vin- cavi nekveičiami pasipiršo jam kūmomis. Antanams tai buvo antra Vincų padarytoji garbė ir džiaugsmas.

Po pusantų metų Ona pagim- dė dukrelę, tokią pat stiprią rėksnę, o Uršulė vis nebuvo vil- ties. Ir nuleido rankas jauna mo- teriškelė: taip jautės pašaukta būti motina, o nebuvo. Vincas apsimėdavo kalboje ir be to gerai apsisieja, o pats jautė to- kį tuštumą, jog visa jo gyveni- mo erdvė tik slėgė jį. Kur tik ėjo, ką veikė, vis lyg dairės, ar iš kurios kertelės nepasirodys gyvybė, ar neims po aslą lošti kaip kačiukas, ir šypsojos tam savo pasvajotam vaizdeliui, o paskui liūdo ir trobon grįžo lyg apsišlaupęs, lyg nebesižinas, kurio tu tikslu įeina.

Buvo gražu, erdvu, turtinga, o nejauku. Didėjo noras per- madą savo šeimynėlės būrį padidinti svetimais, būti Antanu- se, užsitrenkti trunkia jų kalba,

kaip iki šiol, berods, nieko ve- ži darė mistike; ji darėsi vis gi- lesnio tikėjimo, vis labiau klio- vės Dievo Apvaizda, vis karš- čiau garbino Dievą ir jo veika- lus. Antanų vaikelio džiaugėsi ir grožėjos abudu Vincai; jie retą dieną neaplanė kumetyno; šyp- sojos, kaip berniukas miega, žin- da ar rankelėm ir kojėlėm ke- pėstuoja. Vieną kartą kone ap- varto juokui, kai berniukas vi- sai lengvai įsikando čiulpti sa- vo kojėlės nykštį. Abudu Vin- cavi nekveičiami pasipiršo jam kūmomis. Antanams tai buvo antra Vincų padarytoji garbė ir džiaugsmas. Po pusantų metų Ona pagim- dė dukrelę, tokią pat stiprią rėksnę, o Uršulė vis nebuvo vil- ties. Ir nuleido rankas jauna mo- teriškelė: taip jautės pašaukta būti motina, o nebuvo. Vincas apsimėdavo kalboje ir be to gerai apsisieja, o pats jautė to- kį tuštumą, jog visa jo gyveni- mo erdvė tik slėgė jį. Kur tik ėjo, ką veikė, vis lyg dairės, ar iš kurios kertelės nepasirodys gyvybė, ar neims po aslą lošti kaip kačiukas, ir šypsojos tam savo pasvajotam vaizdeliui, o paskui liūdo ir trobon grįžo lyg apsišlaupęs, lyg nebesižinas, kurio tu tikslu įeina. Buvo gražu, erdvu, turtinga, o nejauku. Didėjo noras per- madą savo šeimynėlės būrį padidinti svetimais, būti Antanu- se, užsitrenkti trunkia jų kalba,

telėje tikra karalienė. Ir ją ma- ži darė mistike; ji darėsi vis gi- lesnio tikėjimo, vis labiau klio- vės Dievo Apvaizda, vis karš- čiau garbino Dievą ir jo veika- lus.

Antanų vaikelio džiaugėsi ir grožėjos abudu Vincai; jie retą dieną neaplanė kumetyno; šyp- sojos, kaip berniukas miega, žin- da ar rankelėm ir kojėlėm ke- pėstuoja. Vieną kartą kone ap- varto juokui, kai berniukas vi- sai lengvai įsikando čiulpti sa- vo kojėlės nykštį. Abudu Vin- cavi nekveičiami pasipiršo jam kūmomis. Antanams tai buvo antra Vincų padarytoji garbė ir džiaugsmas.

Po pusantų metų Ona pagim- dė dukrelę, tokią pat stiprią rėksnę, o Uršulė vis nebuvo vil- ties. Ir nuleido rankas jauna mo- teriškelė: taip jautės pašaukta būti motina, o nebuvo. Vincas apsimėdavo kalboje ir be to gerai apsisieja, o pats jautė to- kį tuštumą, jog visa jo gyveni- mo erdvė tik slėgė jį. Kur tik ėjo, ką veikė, vis lyg dairės, ar iš kurios kertelės nepasirodys gyvybė, ar neims po aslą lošti kaip kačiukas, ir šypsojos tam savo pasvajotam vaizdeliui, o paskui liūdo ir trobon grįžo lyg apsišlaupęs, lyg nebesižinas, kurio tu tikslu įeina.

Buvo gražu, erdvu, turtinga, o nejauku. Didėjo noras per- madą savo šeimynėlės būrį padidinti svetimais, būti Antanu- se, užsitrenkti trunkia jų kalba,

paskėsti nerūpestingoje ir prie- teltingoje jų šypsenoje.

Bene tuo tenka išaiškinti, kad Kaniavai parėjo į galvą Tau- zuose pasistatyti pėrenę, antrą parapijoje. Vieną turėjo mies- telio žydai. Zemačiai gi nesipe- rija nei maudos; tesiprausia sa- vo prakaitu, sunkiai dirbdami; kubilas šilto vandens jiems re- tas prasimanymas, gal sykį per metus, Kūčių dieną. Tačiau kai gauna geros progos, pertis mėgsta ir labai gėrėjas.

Kaniava pastatė „riktingą“ pėrenę, su priemenėle ir su apsielkamąja; krosnį sukravė iš stiprių akmenų ir apdengė gaubtūru su dūmtrauke, kad ne- būt gailu ir galvų negautų. Iš- kasė ir šulinėlį čia pat prie du- rų: šoktelėjai nuogas ir pasisė- mei. Tai nei šalto, nei šilto netrūko.

Ir ėmė kaimynai išprašinėti su savo kuru; subatvakarais Ka- niavai bereikėjo duoti pusvai- kis ar piemenukas, kad iškūren- tų. Kas antras šeštadienis savo malkų siųsdavo kunigai. Altari- tėlis, kad ne ta per mėlyna jo noselė ir per didelės pilvas, vi- sai sveikas ir stiprus senis, jau- tėsi reikalą pasigyvinti, suplak- ti aptingstantį kraują, „atsiśvie- žinti“, mitus mitus alkoholi. Ka- mendoreliui tai buvo gyviausia- pramoga — pačioje pėrenėje paisdykauti besiprausiant, besi- trenkant, besivanojant, paskui Kaniavose atstėvi.

(Bus daugiau)

Privatūs apsiareiškimai ir haliucinacijos

(Tąsa iš pereinamojo nr.)

MONSINJORAS L. C. GIZINSKAS

Tikintųjų prievolė

Nors Bažnyčia ir pripažįsta tam tikromis sąlygomis kaiku-riuos privačius apreiškimus, tačiau ji jų nedogmatizuoja. Vadinasi, palieka laisvę tikintiesiems. Jie gali taisy apreiškimais tikėti, bet gali ir netikėti, vis dėlto pasilikdami tvarkingais katalikais.

Tačiau, nors ir galima netikėti privačiais apreiškimais, kad ir Bažnyčios netiesiogiai pripažintais, kyla klausimas, ar protinga taip daryti. Man čia prisimena senosios Žečpospolitos (Rzeczpospolita Polska) politinė santvarka, kuri privedė prie pražūties Lenkiją ir nelaimingai su ja susirūšusią Lietuvą. Mat, tenai turėjo vetavimo teisę ne vienas tam reikalui kvalifikuotas atstovas, kaip yra J.A. Valstybės, bet kiekvienas bajorų luomo asmuo. Būdavo taip, kad jungtinis Lietuvos ir Lenkijos seimas reikalą diskutuodavo, svarstydavo ir padarydavo tinkamą nutarimą. Bet štai koks nors "skrebucias" ir vyžomis apsiengęs "šlachcikas" įseina į vidurį ir sušunka: "Niepozvalam!" (Neleidžiui), ir visas reikalas būdavo baigtas. Argi ne toks pat įžulumas bei pretenzingumas pasireiškia tada, kada asmuo, niekada nematęs nei svarstomus apreiškimus patyrusiųjų asmenų nei betarpių liudininkų, net ir pačios tų įvykių vietos niekada nelankęs, dedasi žinąs reikalingia geriau už kvalifikuotus ekspertus, kruopščiai dalyką ištyrusius?

Mėgiamas "arkliukas"

Motyvas, dėl kurio kaiku-riū hiperkritiškai asmenys privačius apreiškimus paneigia, yra haliucinacijų galimybė. Tie asmenys dažniausiai yra visai padorūs piliečiai. Jie nėra kokie nors desperatiški cinikai, visur ir visada matą tik melą, apgaulę, farsą. Bet, kalbėdami apie haliucinacijas ir jas įtardami, jie pasirodo turį apie jas mažą žinių.

Ne taip seniai man teko suklikti tokį skeptiką. Aš jį paklausiau: "Ar tamsta esi visai sveikas žmogus? Ar niekada nei sirgimai ir dabar nesergai?" "Kur tau! — jis atsakė. — Aš esu 'ligų maišas'. Visi mano pinigai sueina į daktarų bei vaistinininkų kišenes". "Bet pasakyk man — paklausiau, — kaip dažnai tamsta turi haliucinacijas?" "Haliucinacijos? O ne! Aš jų niekada neturiu". "Labai gerai. Tat pasakyk man, kodėl, pats būdamas ligonis ar bent silpnus sveikatos, tamsta įtari jaunus, net vaikus, pakartotinai gydytojų patikrintus ir pripažintus sveikais, kad jie serga haliucinacijomis?" Atsakymo negavau.

Haliucinacijos

Haliucinacija yra toks asmens stovis, kada jis mato daiktus, vaizdus, girdi garsus, kurių iš viso gamtoje ar bent jo aplinkoje nėra. Kyla klausimas, iš kurgi tie vaizdai bei garsai ateina, iš kur jie kyla. Atsakymas yra šitoks: jie ateina ne iš to žmogaus išorės, bet iš jo vidaus. Jie ateina iš to psichologinio bagazo, arba geriau — depozito, kurį jis savo gyvenime yra susikrovęs. Tas psichologinis depozitas yra suma įspūdžių, patirčių, išgyvenimų bei surinktų informacijų ir jo paties pasidarytų išvadų.

Racionalinė psichologija bei fiziologija sutartinai, viena kitą papildydamos, moko, kaip veikia žmogaus jauslių sistema. Jauslių organų paviršiuje (akys, ausys ir kitur) yra išsiskaidę jausinių nervų galutės. Jie yra veikiami atitinkamų veiksnių, tokių, kaip šviesa, garsas ir kita. Sujudinimas, prasidėjęs nervų galiukuose, eina toliau ir, pasiekęs centrą, smegenis, padaro juose tam tikrą žy-

mę, lyg atspaudą. Taip ir susidaro minėtasis psichologinis depozitas.

Kas gi pasidaro, kada žmogus ima haliucinuoti arba gauna haliucinacijas? Tai yra atvirkščias procesas to, ką mes nusakėme ir ką psichologai vadina percepcija, arba dažniau — ap-
percepcija. Tai visai panašu į tai, kas gautųsi (jei mecha-

kai būtų imanoma!) grojant telefono plokštelę ne iš pakraščių į vidų, kaip paprastai, bet iš vidaus į pakraštį.

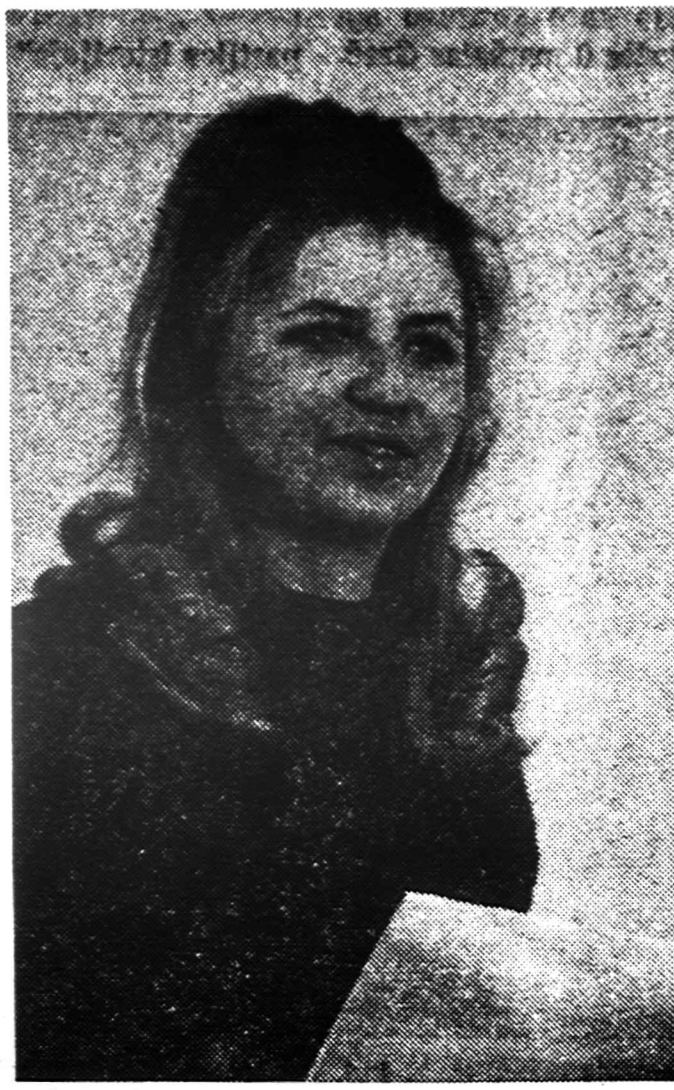
Mūsų smegenis veikia daug veiksnių. Juos gali paveikti ir tikrai paveikia temperatūra, susijaudinimas, cheminis apsinuodijimas (alkoholis, nikotinas, heroinas, hašišas, įvairūs kitokie narkotikai ir net kofeinas bei

teinas); pagaliau, juos paveikia bakteriologinė intoksikacija arba mikrobų sukeltos ligos. Kada tai įvyksta, žmogus gali pradėti haliucinuoti: matyti bei girdėti dalykus bei garsus, kurių jo išorėje nėra. Jie ateina iš jo psichologinio depozito, tik visai sudarkytoje formoje. Kodėl sudarkyto? Gi todėl, kad sąmonė to proceso netikrina ir netvarko. Tai grynai mechaninis procesas. Jo eigoje, nekontro-

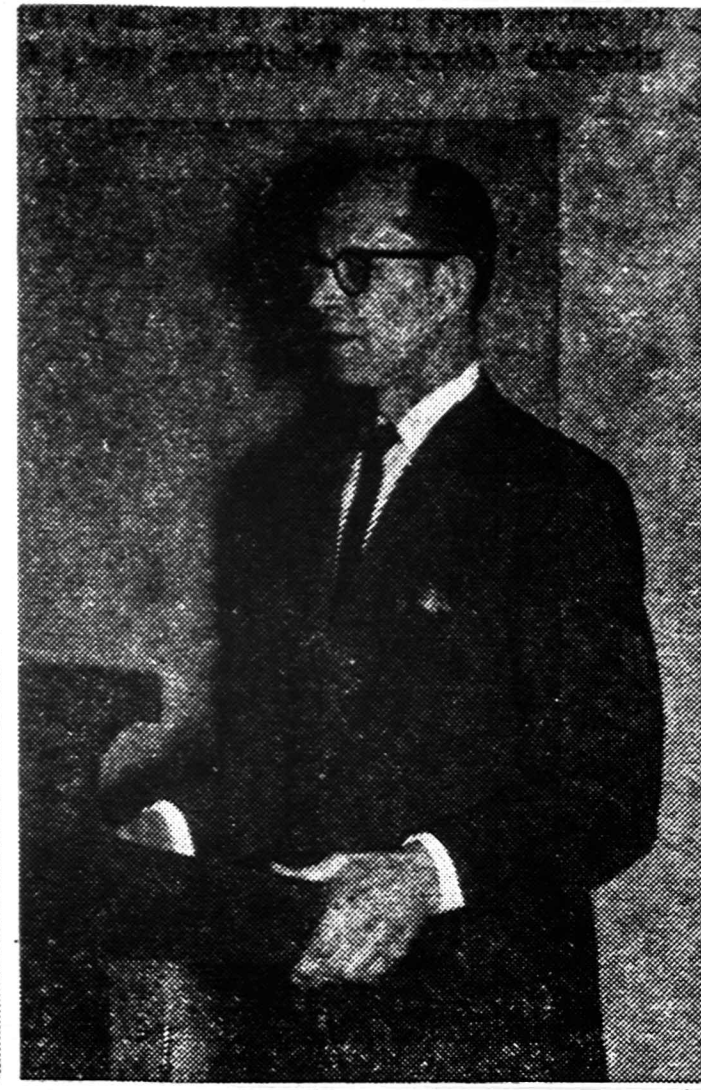
liuojamoje maišatyje, paukščio sparnai gali atsirasti žmogaus nugaroje arba žuvis gali pradėti dainuoti operos primadonos balsu. Bet analizuodami mes rastume, kad toje maišatyje nėra nieko kito, o tik tai, kas randama asmens psichologiniame depozite. Visai taip pat, kaip grojant atvirkščiai patefonom plokštelę. Tenai irgi nebus nieko kito, kaip tik tai, kas buvo plokštelėje įrašyta. Bet tai pasireiškia sudarkyta forma. Pavyzdžiui, žodis "žmogus" gal skambės kaip "sugomž" ar panašiai. (Bus daugiau)

Prisikėlimo parapijos klebonas Tėv. Placidas sveikina mokytojų suvažiavimą. Dešinėje — L. Tamošauskas.

Jūratė Čeponkutė, skaičius pagrindinę pasikaitą — Priemonės mokinių gyvai kalbait vartoti liuanistinės mokyklos programoje.

Kanados LB švietimo komisijos pirm. L. Tamošauskas atidaro suvažiavimą. Visos nuotraukos S. Dabkaus.

KANADOS LIETUVIŲ MOKYTOJŲ SUVAŽIAVIMAS

kaip jas pasigaminai.

Simpoziumas tautinio auklėjimo klausimu

Po pietų pertraukos visi mokytojai klausėsi specialaus simpoziumo, kurio tema buvo "Tautinis ugdymas lietuvių mokykloje".

Simpoziumo moderatoriumi buvo L. Tamošauskas. Įvadinį žodį tarė St. Barzdukas. Pačiam simpoziume dalyvavo Kristina

Pareišytė, Lydija Keraitė, V. Birieta, A. Rinkūnas, Pr. Joga. Pasiūlyta įvesti naują programą atskiru dalyku vyresniuose skyriuose. Tos programos paskirtis būtų padaryti jaunimą lietuvių gyvenimo dalyviu.

Pranešimai

St. Barzdukas kalbėjo apie skaitytinų knygų sąrašą. Pr. Joga pranešė, kad mokytojų studijų savaitė Dainavoje bus rug-

pučio 16-23. Mokyklos vedėjai aptarė lankymo, mokymo ir išlaikymo reikalus. Iš vedėjų neteko girdėti didelių nusiskundimų. Pati didžiausia mokykla yra Toronto, ji turi 540 vaikų. Jos metinis biudžetas — 16,000 dol.

Suvažiavimas baigtas himnu. Paskui buvo vakarienė, kurią surengė Toronto šeštadieninės mokyklos tėvų komitetas.

D. LAPINSKAS NEUŽMUŠĖ PARTIZANŲ

REPORTAŽAS IŠ CHICAGO

Jau kuris laikas Chicagoje egzistuoja naujas meno vietas — LB kultūros fondo globojamas Jaunimo teatras. Jei anksčiau KF daugiau buvo žinomas kaip mokyklinių vadovėlių leidėjas, tai, jo vadovybė perėmus dramaturgi Anat. Kairiui, šalia vadovėlių leidimo, jis pasuko ir į gyvesnę sritį — teatrą. Pagrindiniu Jaunimo teatro režisorium A. Kairys pakvietė muziką Darių Lapinską, kompozitorį, pilną kūrybinių polėkių ir naujų laikų dvasios. O kur yra Lapinskas, ten lengva patraukti ir jaunimą, nes jo asmuo ir kūryba jaunimą žavi ir jungia.

Prieš eilę mėnesių D. Lapinskas žavėjo publiką, kai jis meniška apipavidalino ir dirigavo lietuviškojo baleto "Jūratės ir Kastyčio" spektaklį Chicagoje, kurį, "Margučio" pakviesti, atliko Toronto universiteto studentai, vadovaujami B. Nagienės. Praėjusį rudenį D. Lapinskas davė meninį drabužį ir Vyt. Mačernio 25 metų mirties sukakties progą ruošiamam Mačernio kūrybos vakarui. Pats tame vakare nebuvo, girdėjau daugelį kalbant, kad D. Lapinskas Mačernį užmušė, nes poeto kūryba buvusi užgošta muzikos, triukšmo ir kitų efektų.

Sausio 17 ir 18, dalyvaujant pačiam autoriui, Jaunimo teatras Chicagoje pastatė A. Landsbergio dramą "Penki stulpai turgaus aikštėje". Dramą vėl režisavo kūrybingasis D. Lapinskas. Aktoriai buvo daugiausia jaunimas, lankę ar baigę Pe-

kaip žinome, "Penkiuose stulpuose" autorius veikėjų nestatė ant garbės pjedestalo, jie nedeklamuoja iškilmingų paradinių frazių, tepažymima tik, kad veiksmo vieta yra miškas kad veiksmo vieta yra miškas ir miestas mažoj šaly, o laikas — mūsų šimtmetis. Bet prabėgantieji momentai, pilkasis vartojų gyvenimas, kupinas tragiško ir vilties neviltyje, veikala bežiūrint, dažnomis akimirkomis taip pakutena širdį, jog ryškiau nei kada nors pajunti, kad tokie momentai buvo pergyventi mūsų brolių, vedusių laisvės kovą pokario dešimtmetyje, kad tokie momentai dar tik pernai kartojo Čekoslovakijoje, kad jie kartoja šio Bialoje ir kartosis dar daugelyje pasaulio dalių.

"Penkiuose stulpuose" išky-la ir lietuviškasis momentas. Jis kartoja partizanų dainos rečitatyve: "Gegužėle, ši metelį Tu anksčiau pas mus parlėk. Apraudoki mūsų vargelį, Našlaitė-

liams mums padėk". Lietuviškąjį momentą režisorius įvedė ir scenoje, skaidrių pagalba penkių stulpų fone duodamas Rainių miškelio kankinių paveikslus ir kitas genocido akimirkas. Įdomu, kad scenoje nebuvo jokių dekoracijų, išskyrus imitatus penkis stulpus. Režisorius visus efektus išgavo muzikos, šviesų ir skaidrių dėka. Tos priemonės spektaklį padarė šviežią, patrauklų ir stipriai dramatinį.

Tai buvo vienas geriausių spektaklių, matytų paskutinių metų bėgyje. Pagarba už tai rež. D. Lapinskui, teatro koordinatoriui A. Kairiui, dabartinei LB centro valdybai, kurios žinioje yra kultūros fondas, ir ypatingai jauniems aktoriams. "Penkis stulpus turgaus aikštėje" D. Lapinsko režisūroje būtinai turėtų pamatyti ir kitos lietuvių kolonijos.

Kokia dramatiška lyrika baigiasi pats veikalas, tegu pasakos tie "Genės žodžiai", ištarti prie pakarto partizano skulptoriaus Antano palaikų: "Mano sužadėtinis laukia manęs. Jo laimė bus taip kupina, kad jis nejudės pasitikti manęs. Grindins bus mūsų patalas, ir mūsų apklotas bus dangus. Jo kairioji ranka atras mano galvą ir dešinioji apkabins mane. Kul-
kų suvarstytas mano sužadėtinio kūnas, tarsi, medaus korys. Man taušoti ir neištarti meilės žodžiai yra midus ir pie-na jo burnoje. Jo lūpose sukre-kėjęs kraujas yra vynas, išlie-tas ant mūsų vestuvių staltiesės."

VI. Rmjs

LIETUVIŠKOS PLOKŠTELĖS

Tėvynės Meilė Nemari, A. Dambrauskaitės įdainuota 13 liet. dainų: Ramunės daina, O naktuzė rami, Pradalgiose, Lie-pės tėvelis, Dobilėlis, Na tai kas? Tulpės, Tėvynės meilė nemari, Jau atėjo rudenėlis, Kam šėrei žirgelį, Sėdžiu po langeliu, Oi berneli vientury ir Vakaras. Kaina 3 dol.

"Dainuojų jums, Aurelija". Mano gitara, Meilės ilgesys, Melsvas drugelis, Vandens leli-jos. Aukso žiedai, Ažuolų šla-mesys, Baltos rožės, Einu na-mo, Vasaros lapai, Jau niekad ir Mama. Lengvos muzikos plokštelę kurią įdainavo A. Paukštelienė. Stereo, galima naudoti ir mono, kaina 5 dol.

Palangos Juzė, ilgo grojimo Hi-Fi nauja plokštelė. Vaidina profesionalai aktoriai žemaičių tar-me. RCA gamybos. Įvadas M. Jonynienės, angliškas teks-tas S. Makaitytės. Kaina 5 dol.

Prof. Vytauto Bacevičiaus, kosminės modernios muzikos plokštelė, kur pats autorius kompozitorius atlieka 11 savo kūrinių su pianinu. Mono, kai-na 5 dol.

Lietuvos Aidai. Charles Daubaro akordeonu įgrotą 16 lietuviškos muzikos dalykelių: Agunėlė, Siuntė mane motinė-lė, Palankė, Laisvės varpo dai-na, Dzindzi, Mikita, Atskrend sakalėlis, Ant kalno karklai siū-bavo, Šią nedėlę, Plaukia Ne-munėlis, Munšainiukas ir 5 lie-tuviškos polkos. Mono 2.00 dol. Stereo 4.50 dol.

Sol. Janina Liustikaitė įdai-navo operų arijas ir dainas: Adriana Lecouvreur — muz. F. Cileja; Mefistofele — A. Boito, Perliu ieškotojai — G. Bizet, La Boheme — G. Puccini ir La Wally — A. Catalani. Mergaitės troškimas ir lietuviška daina — abi Fr. Chopin; Kur prapulė-te ša kelelis ir Abejonės — Al. Kačanausko, Ne margi sakalė-liai — J. Tallat Kelpšos, Ty-kiai, tykiai, viena liaudies dai-na, harmonizuota Br. Budriū-no, ir Dobilėlis — A. Vanagai-čio — V. Jakubėno. Mono, kai-na 6 dol.

A. Šabaniausko įdainuota Nr. 3. Rose Mary — foks-trotas, Pasakykite mergelei — tan-go, Sunku gyventi — valsas, Pasakė — tango, Varpų dai-na — tango, Mano svajonė — valsas, Neliūdėk, motule — tan-go, Kai smuiku groji — tango, Siuntė motinėle — valsas, Ma-riu-Marytė — valsas, Sen-jorita — valsas ir Saulėta die-na—valsas. Mono kaina 5 dol.

Antras literatūros vakaras, dalyvauja: Ada Karvelytė, A. Kairys, G. Babrauskienė, J. Vaičiūnienė ir dr. A. Šešplau-kis. Įskaityta: Be motinos, Gy-venimas, Gimtasis sodžius, Sve-tur, Jaunystė, Pabudau, Joni-nės, Daina be laukų, Po tėve-lio kepure, Metai, Kraštas, Ne-marijį legenda, Vakaras, I Nemuną, Pūgos, Žmogus, kuris gyvena, Brolis ir sesuo, Trečio-jį žaidžia, Ryto čiučbėjimas ir k. Mono, kaina 5 dol.

G. Vasilauskienės įdainuo-ta: Vai gražu, Gėlės iš šieno, Lopšinė, Daina prie upelio, Iš-dykęs rudenėlis, Kregždutė, Lakštingalos giesmė, Kalnų pie-menaitė, Pievoje žolelė žaliavo, Jei tu myli, Mergaitė ir paukš-telis. Mono, kaina 6 dol.

Lauksiu tavęs. Lietuviškos lengvos muzikos rinkinys. Pasa-ka, Nemunėlė, Nemunėlė, Me-džioklės daina, Ar žinai, Lauk-siu tavęs, Vėjas, Barkarolė, Su-sitikimas, Eikš, drauguži, Kada meilė aplanko, Senoje pilyje, Džigūnas. Išpildo sol. E. Iva-nauskas, S. Laurinaitytė, He-rkta Kaniauskaitė, L. Ablėnaitė, E. Saulevičiūtė, Romanas Mari-jošius, orkestrui palydint. Kai-na 5 dol.

Lietuviškos Vestuvės. Ku-piškėnų vyresniosios kartos me-no kolektyvo etnografinis vaidi-nimas, piršlybos, mergvakaris, užgėrų rytas, piršlio korimas, sodo pirkimas ir pačios vestu-vės, atliekamos dainom, dek-lamacijomis ir pašnekesiais. Iš-leido Montreallio Mažosios Lie-tuvos Bičiulių draugija. Kaina 5 dol.

Mano Gimtinė. Lietuviš-
kos lengvos muzikos rinkinys. Tėvynė Lietuva, Aukšinis rū-duo, Sningant, Rudens pasaka, Smalsuoliai, Du miestai, Kai tik vyšnios bals, Užomarsa, Lietu-
viškas letkis, Suk, suk ratelį, Vilniaus stogai, Trio baloje, Miško takais, Mano gimtinė. Iš-pildo sol. V. Noreika, D. Ma-
žeikaitė, D. Cibulskytė, J. Ba-raanauskaitė, E. Kuodis ir ki-ti, orkestrui palydint. Kaina 5 dol.

Sigutė, pasakos ir dainos vai-kams. Dainuoja A. Paukštelie-nė: Milžinų šalis, Karta karalai-tis, Tindų o tindų, Žiema, Mie-goki vaikelį, Štriukis beuode-gis, Sigutė ir Liepsnabarzdis ru-daberzdis. Stereo, galima nau-doti ir mono. Kaina 5 dol.

Lietuviškos Giesmės. Gies-mė į Siluvos Mariją, Varpas kad būčiau, Tėve mūsų, Sv. Kazimierai, Sveika Marija, Gai-
lestingoji Marija, Sveika Mari-ja, Motina Dievo, Mano malda, Iš šios mūsų žemės, Skaisčiausio-ji Marija, Kad širdį tau skaus-mas, Jėzau pas mane ateiki. Iš-pildo sol. A. Brazis, L. Stukas su žibuoklių moterų oktetu, akomponuojant A. Kačanaus-kui. Stereo, bet galima nau-do-ti ir mono, kaina 4.50 dol.

Lietuvos Nepriklausomy-bės 50ties metų paminėjimui prisiminti: Pulkin ant kelių; Marija, Marija; Sventas, Sven-tas; Malda už tėvynę; Lietuvos himnas; Graži tu mano tėvyne; Mano malda; Palikta šalis; Kur giria žaliuoja; Nemunas. Išpil-do solistai ir parapijų chorai. Kalbos prel. Kemžio, vysk. V. Brizgio, Sol. B. Bačkio, vysk. B. land, W. Rodino ir kit. Stereo, bet galima naudoti ir mono, kaina 4.50 dol.

D. Dolskio įdainuota Čigonės akys, Leisk man, Karikšas vaiz-delis, Onyte, einam pašokti, Lie-tuvaite, Sudiev, sudiev ir Aš myliu, foks-trotai, Gegužinė pol-kutė, Su armonika į Braziliją — lengva muzika ir Palangos jūroj nusukdono mano meilė. Mono, kaina 5 dol.

Pupų dėdės ir dėdienės šo-kių-dainų rinkinys. Anūku, Kretingos, Mariampolės, Pupų dėdės, Razaliutės, Merkinės ir Obelių polkos. Sužadėtinii, Sekminių ir Gardus alutis val-sai. Gieda gaideliai ir Gražus miško būdas — lengva muzi-ka. Mono, kaina 5 dol.

Pilėnai, Vytauto Klovos ketu-rių veiksmų lietuviška opera. Albumas iš 3 ilgo grojimo plokštelių. Dainuoja Vilniaus operos solistai ir choras. Kašta-vo 12 dol., dabar su persiun-timu — 8 dol. Graži dovana vi-sokiom progom. Teliko tik ke-liolika albumų. Gaunama Dar-bininko administracijoje.

Nr. 2, Sol. V. Noreikos Lie-tuviškos dainos ir operų ari-jos: Kur bakūžė samanota, Ug-nelė, arija iš "Meilės eliksiro", L'Arlesiana — Frederiko ro-mansas, Nemunėlis, Arlekinio serenada iš "Pajacų", arija iš "Rigoletto", Tris dienas, tris naktis, arija iš Toskos, Surdata N'Namuratto (A. Canio), Dici-tencello Vuie — (F. Falvo), Ber-nužėli, nesvolioik, Pradalgėlis. Kaina 6 dol.

Sios bei kitos knygos ir plokš-telės gaunamos: Darbininkas, 910 Willoughby Ave., Brook-lyn, N. Y. 11221. Persiuntimui pridedama 50 centų.

HARTFORD, CONN.

Palaidotas Jonas Raščius
Kūčių dienos rytą, 1969 gruodžio 24, sulaukęs 71 m. amžiaus, staiga mirė **Jonas Raščius**, Lietuvos kariuomenės kapitonas, Lietuvos Veteranų sąjungos "Ramovės" Hartfordo skyriaus narys.

A. a. J. Raščius buvo pašarvotas Karlono-Molloy koplyčioje.

Lietuviai Floridoje

Lake Worth (prie West Palm Beach) lietuvių klubo metinis narių susirinkimas buvo sausio 10 d. M. ir A. Mažeikų gražioje rezidencijoje. Susirinkimas priėmė 1970 metų samatą, patvirtino praeitųjų metų apskaitą ir išrinko valdybą bei revizijos komisiją vienerių metų kadencijai.

Naujoji valdyba pareigom pasiskirstė taip: Aleksis Augūnas — pirmininkas. Jo adresas: 1225 South Palmway, Lake Worth, Fla. Telef. (West Palm Beach knygoje) (305) 582-5523.

Kun. Andrius Senkus — pirmininko pavaduotojas, Antanina Bortvikiene — sekretorė. Motiejus Mažeika — išdininkas.

Pažymėtina, kad p. Mažeikai atsikėlė iš New Yorko. Jie ten turėjo plačią žinomą gėlių krautuvę — Park Florist prie Jamaica Ave. Woodhaven, N. Y. Dabartinis jų adresas yra: 918 Turner Road, Delray Beach, Fla. Mažeikai visus susirinkimo dalyvius gražiai pavašino skaniais gėrimais, užkandžiais ir kavute.

Revizijos komisija pareigom taip pasiskirstė: Vytautas Tomkus — pirmininkas, jo adresas: Sapphire Sea Motor Lodge, 700 Ocean Drive, Juno Beach, Fla. telefonas (West Palm Beach knygoje) (305) 844-3388. Vincas Dovydaitis — sekretorius ir Stela Augienė — narys.

Siame susirinkime į klubo narius įsirašė: Jonas ir Albina Jakubauskai, Stasė Balčiūnienė — visi trys iš Baltimorės, Petras ir Albina Normantai iš Elizabeth, N. J. Taigi, klubo narių skaičius auga.

(V.D.)

TURISTAI OKUPOTOJ LIETUVOJ

Lietuvoje, metams baigiantis, lankėsi vad. draugystės traukinys, į Vilnių atvežęs 330 turistų iš Lenkijos. Tai buvo trečiasis traukinys iš Lenkijos. Sovietų "Inturisto" duomenimis, Lietuvą daugiausia lankė turistai iš kraštų: Lenkijos, Rytų Vokietijos, JAV, D. Britanijos, Vengrijos, Fed. Vokietijos. Toliau seka Kanada, Čekoslovakija ir Sirija. Be to, buvo turistų ir iš Pietų Amerikos kraštų. (E)

BALČIKONIS NE VISU ĮVERTINTAS

Miręs kalbininkas prof. J. Balčikonis, pasirodo, kai kieno okup. Lietuvoje laikomas ... keistuoliu ir jo veikla bei įnašas kalbotyrai nuvertinami bei sumenkinami. Tai atspindėjo "Nemuno" žurnale (1969 m. nr. 10) paskelbtame A. Stadelninko straipsnyje "Vieno keistuoliu mažiau".

Protestuodami prieš tokį straipsnį, vienuolika Balčikonio mokinių ir buvusių bendraborbių piktai atsakė laiške "Literatūros ir Meno" savaitraščiui, "Ar tai pagarba ir dėkingumas mokytojui?" (nr. 47). Laiške nurodoma, kad J. Balčikonis buvo "šviesia ir tauria asmenybe, iki paskutinio atodūso išlikęs aiškaus proto ir atminties, didelis pedagogas ir mokslininkas, visą savo gyvenimą atidavęs gimtosios kalbos ugdymui". (Elta)

— **Susivienijimo Lietuvių Amerikoje (SLA) organizacijos istoriją** paruošti apsiėmė trys autoriai: Juozas Petrėnas, Antanas Diržys ir Algirdas Budreckis.

je. Velionį aplankė daug žmonių, gi penktadienio vakarą į koplyčią buvo atvykęs ir Šv. Trejybės lietuvių parapijos klebonas kun. J. Matutis, kuris su visais dalyviais atkalbėjo rožančių.

Šeštadienio rytą, 10 val., buvo atlydėtas į Šv. Trejybės bažnyčią, ir čia už jo sielą buvo atlaikytos mišios ir kitos gedulingos pamaldos. Gedulingas mišias aukėjo klebonas kun. J. Matutis su asista. Per mišias ir į gedulingas pamaldas giedodavo, vargonais pritardamas, muz. J. Petkaitis.

Po pamaldų velionis buvo nulydėtas į Sv. Benedikto kapines, Bloomfield, Conn., ir čia palaidotas prie savo žmonos, kuri buvo mirusi tik prieš 14 mėnesių. Jai ir sau a. a. J. Raščius su vaikais yra pasistatęs paminklą. Į kapus palydėjo ir prie duobės maldas atkalbėjo klebonas kun. J. Matutis. Be to, atsisveikinimo žodį tarė Liet. Vet. sąj. "Ramovės" Hartfordo sk. pirmininkas inž. Benediktas Dapkus.

Po laidotuvių L.A.P. klubo svetainėje buvo pusryčiai, kuriuos paruošė Leokadija Pilvelienė ir Ona Jasiniene.

A. a. Jonas Raščius buvo gi-

Jonas Raščius

mės 1898 birželio 20 Daujočių k., Svedasų valsč., Rokiškio apskr. 1924 baigęs Lietuvos Karo mokyklos 6-ąją laidą, buvo paskirtas į 2-ąjį pėst. D. L. Kuničinskio Algirdo pulką Kaune, Šančiuose. 1927-1934 buvo prezidentūros rūmų komendantas.

Į šį kraštą atvyko 1950 ir visą laiką su šeima gyveno Hartforde. Dideliame nuliūdime paliko dukrė Kristina Serksnienė, sūnus Vytautas Raščius, sūnaus Juozo šeima Lietuvoje (Juozas Raščius yra žuvęs Lietuvoje), sesuo Rozalija Miškinienė su šeima; iš viso velionis paliko šešis vaikaičius (anūkus).

Dukrė Kristina Serksnienė ir sūnus Vytautas Raščius labai dėkingi visiems užprašiusiems mišias ir dalyvavusiems laidotuviuose, ypač ramovėnams, nepabūgusiems nei blogo oro, nei sliedaus kelio ir panešusiems karstą su velionies palaikais.

P. S. Pergyvendami šį žiaurų skausmą, nes tik per 14 mėnesių yra netekę abiejų savo tėvų, ir pildydami tėvo valią, dukrė Kristina Serksnienė ir sūnus Vytautas Raščius įrašė Lietuvio Fondo nariams savo motiną Benediktą Raščiuviene, tėvą Joną Raščių ir brolių Juozą Raščių, įmokėdami Lietuvio Fondo įdžan 300 dol.

Jonas Bernotas

SKAUTŲ MUGĖ

Skautės jau rengiasi Kaziuko mugėi, kuri numatoma kovo 8. Kadangi šiemet minima 20 m. skautų veiklos sukaktis, tai ir mugę norima paminėti naujais darbais, kuriems vadovauja ps. Aldona Saimininkienė ir skautės R. Aleksandravičiūtė, R. Kovaitė ir K. Liutermozaitė.

Skautų ir skautėlių suvažiavimas iškilmingai 20 metų sukakčiai paminėti šaukiamas balandžio 5.

Sesė

PHILADELPHIA, PA.

Neringai remti komitetas

K. Juzaitienės iniciatyva Philadelphiajį susidarė Nekaltai Pradėtosios Marijos seselių stovyklai Neringai paremti komitetas. Dabar platinami bilietėliai loterijai, kuriai skirta dail. J. Paukštieš pavėsklas, skulpt. P. Vaškio keraminė vaza ir tautinių raštų takelis. Kovo 15, 12 val., Sv. Andriejaus parapijos patalpose ruošiamas rengimas didesnėm lėšom sukelkti. Ten įvyks ir loterija. Tikimasi, kad atvyks iš Putnamo ir seselės ir painformuos visuomenę apie naują įsigytą stovyklą.

Muzikalių Namų klubo veikla
Sausio 18 įvyko Lietuvių Muzikalių Namų klubo metinis susirinkimas.

Sie namai, įsteigti 1907 lietuvių palaikymo, meno ugdymo ir narių savišalpos pagrindais, pastaruoju metu pergyveno stiprią krizę. Nariam sensant ir jų gretom retėjant, klubo iždas tirpė tirpo, išmokant

nors ir kuklias, pašalpas ligos ir mirties atvejais. Vienintelis pajamų šaltinis, klubo namai, tapo lėšas, tapo apleisti ir nepatruktus parengimams, koncertams. Gausėjo balsų juos paroduoti ir išsidalinti likutį, nes panašiai buvo padaryta su kitais lietuvių klubais Philadelphiajioje.

Tik sunkiomis energingo pirmininko S. Melniko pastangomis namų patalpos buvo atremontuotos ir pritaikytos nuomojimui, gi metiniame susirinkime nutarta ligos ir pomirtines pašalpas žymiai sumažinti, taupant klubo turta. Taip pat vi-liamasi, kad lietuviškosios organizacijos parengimus ruoš Muzikaliuose Namuose, bet ne pas svetimuosius. Gal derėtų ir Lietuvių Bendruomenės Philadelphiajioje ir Pietinės New Jersey apylinkėse rimčiau rūpintis namų likimu susirūpinti, nes, be Sv. Andriejaus parapijos patalpų, tai vienintelė lietuviška pastogė.

Juozas Gaila

Philadelphiajios šeštadieninės mokyklos mokiniai Kalėdų eglutės metu vaidina Snieguolę.

Nuotr. K. Čikoto

Prel. J. Karalius jo unigystės 50 metų sukakties proga; iš d. į k. prel. J. Balkūnas, prel. J. Karalius, dr. Marija Remeika, dr. Antanas Kučas.

PREL. JUOZO A. KARALIAUS SAVAITĖ

Shenandoah, Pa.

Prel. Juozas A. Karalius savo aukštinį kunigystės jubiliejų atšventė 1969 gruodžio 21 iškilmingomis pamaldomis. Jo pagerbimo banketas įvyko 1970 sausio 18. Banketą surengė parapičiai, drauge su visomis organizacijomis. Dalyvių buvo virš 300. Banketą rengėjų vad. atidarė Leonas Paskey, pakviesdamas kun. Juozą A. Neve-rauską sukalbėti maldą ir būti programos vedėju. Po atidarymo sugiedotas JAV himnas.

Vakarienes metu porą kartų dainavo Sv. Jurgio parapijos choras, kurio repertuare buvo specialio prelatų pagerbimo giesmė ir keletas lietuviškų dainelių. Ilgiausių metų linkėjimuose chorui pritarė visi puotos dalyviai.

Pirmas kalbėtojas buvo Shenandoah miesto burmistras Gerald P. Mulhall, kuris yra šiame mieste gimęs ir augęs, net dalyvavęs lietuvių sportinės organizacijos. Jis pasidžiaugė prelatu Karaliumi veikla ir jo žymia asmenybe, kuri spinduliuoja ne tik mieste, bet ir toli už jo ribų. Jam pagerbti burmistras paskaitė savo proklamaciją, paskelbdamas visą ateinančią savaitę Shenandoah prelatu Karaliumi savaitę. Buvo sukeltos prelatui didžiulės ovacijos.

Lietuviškai kalbėjo prof. dr. Antanas Kučas, pabrėždamas svarbesnius prelatų veiklos bruožus: jo lietuviškumą, visuomeniškumą, mecenatišką mokslo glėbį, lietuviškų knygų leidėją ir net sugebėjusį pakeisti Pensilvanijos valstijos įstaty-

Olandijoje leidžiamas tarptautinės esperantininkų sąjungos žurnalas "Esperanto" pernai paskelbė K. Donelaičio "Metų" ištrauką, su V. Jurekūno iliustracijomis. Ištrauką išvertė Kauno mokytojas pensininkas Klemensas Naudžius. (E)

mus Katalikų Bažnyčios naudai. Pažymėjo ir tai, kad Shenandoah miestas iš šimto metų 40 metų valdė šeši lietuvių burmistrai ir kad prel. Karalius pats vienas Sv. Jurgio parapiją valdė jau 41-ius metus.

Senadoriškė medicinos daktarė Marija Romeika, šioje parapijoje gimusi ir augusi, plačiai ir gražiai pavaizdavo miesto ir parapijos gyvenimą ir prelatu Karaliumi kūrybingą veiklą. Taip pat angliškai kalbėjęs, ugingai kaip visada, prel. Jonas Balkūnas nagrinėjo vaikiojamą idėją, kad Dievas esąs mi-ręs. Jis plačiau apibūdino prelatu Karaliumi pastoracinę veiklą.

Kalboms pasibaigus, buvo įteikiamos jubiliejinės dovanos. Savo padėkos žodyje prel. Karalius pareiškė, kad visa, kas jam pasisekė padaryti, buvo ne jo nuopelnas, bet pareiga ir Dievo pagalba. Iškilmes maldą

užbaigė buvęs parapijos vikaras kun. A. Wassel ir visų sugiedotas Lietuvos himnas. Svečių tarpe buvo Allentowno vyskupijos kancleris, keletas kitų dvasiškų ir virš tuzino kazi-mieriečių seselių su Motina Generale M. Adorata ir buvusia Motina M. Juozapa.

Auksinio jubiliejaus leidinėlyje įdėta fotokopija didelės spalvotos popiežiaus Pauliaus VI nuotraukos su lietuvišku pasveikinimo tekstu:

"Mielajam Sūniui Juozapui Karaliui, Mūsų Garbės Prelatui, jo 50-ties metų Kunigystės jubiliejaus proga, iš visos širdies suteikiame — kaip naujų ir gausių dangiškų malonių laidą — Apaštališkąjį Palaiminimą, apimančį jo brangiuosius ir visus, kurie jungiasi prie jo švento džiaugsmo. Iš Vatikano, gruodžio 20 d. 1969 m. Paulus PP. VI."

Buvo gauta daug sveikinių telegramų ir laiškų.

Antanas Kučas

Tėvų pranciškonų vienuolynui, Aušros vartų koplyčiai, Kultūros židiniui — Jaunimo centrui aukojo

Po 1000 dol.: N. N. Brooklyn, N.Y., ir A. Wesley — Vasiliauskas, Great Neck, N. Y.

Po 150 dol.: Joseph Sleder, Forest Hills, N. Y.

Po 100 dol.: V. Gajauskienė, Long Island City, ir a. a. vyrai Konstantiną ir sūnų a. a. Joną Gajauską (pažada 300 dol.). Drausitis ir Liuda Gudeliai, Cos Cob, Conn., John ir Nellie Gudelis, Astoria, N. Y., Kun. Jonas Pakalniškis, Maspeth, N.Y. ir a. a. tėvą Joną Pakalniškį, Elena ir Henrikas Andriuškos, Woodhaven, N. Y.

50 dol.: Monika Bartašius, Flushing, N. Y.

Po 25 dol.: New Yorko Neringos skaučių tuntas, Agota Arlickas, Long Island City (pažada 50 dol.), Adalbertas Milaševičius, Long Island City (pažada 100 dol.).

Po 20 dol.: N.N., L. I. City (pažada 100 dol.), Vincas Lazauskas, Baltimore, Md., Teklė Sereika, Los Angeles, Calif., V. Kazlauskas, Flushing, N.Y., A. Dombrowski, Long Island City (pažada 300 dol.) ir a. a. šeimos mirusių ir aukoją stacijas įrengimui, A. Kučinskis, Brooklyn, Ch. Keylis, Astoria, John Sestokas, Long Island City, A.

nelė Zabela ir a. a. Juozą Zabelą (pažada 100 dol.).

Po 10 dol.: New Yorko sen-draugiai ateitininkai, J. Pankevičius, Sunnyside (pažada 100 dol.), Leonė Gervė, Brooklyn, Ludvik Babrys, Washington, D. C., Mary Vitkauskas, Long Island City, A. Drees, L. I. City, M. Jasėnas, Jackson Heights, A. Sodaitis, Woodhaven, Mary Kazlauskas, Astoria, A. Kučinskis, Brooklyn, Regina Rajus, Flushing, J. Shulsk, L. I. City, Nell Kabasinskas, Middle Village, J. Sinkunas, Brooklyn, Peter Pilkauskas, L. I. City, K. Čerkeliūnas,

Po 5 dol.: John Balkan, A. Balčiūnienė, George Grigaliūnas, J. Melkunas, Fr. Valaitis, L. I. City (pažada 100 dol.), M. De Caro, P. Shadis, M. Surdukevičius, V. Povilauskas, Onytė Bleiming (4 dol.), R. Steponėnas (2 dol.), E. Ward, Astoria (paž. 100 dol.), G. Balcunas, J. Zanitrowski, J. Juknis, T. J. Walker.

Pažadėjo aukoti: J. Avižienis (100 dol.), W. Petratis (300 dol.), J. Mažetis (100 dol.), V.K. Jonynas (1,000 dol.), Ponai Prancevičiai (200 dol.), Vyt. Ignas paveikslą, A. Bernotas (300 dol.), J. Brundza (300 dol.), N. N. testamentą.

Visiem aukojusiems teatlygina Visagalis!

Jamžinkite save ir savo šeimos mirusius šiame kilniame darbe Dievo garbei ir Tėvynės labui. Paskubėkite došnia auka, kad visi statybos darbai kuo greičiau pasistumtų pirmyn. Nepamirškite šių kilnių planų prisiminti ir testamentuose. Mūsų padėka ir maldos. Dabarties ir ateities kartos nepamirš Jūsų. Aukus siųsti: Building Fund Franciscan Monastery, 680 Bushwick Avenue, Brooklyn, N.Y. 11221.

IŠ VISUR

— **Pavergtų Europos Tautų Seimo delegacija**, vadovaujama seimo pirmininko latvio Alf-reds Berzins, sausio 15 lankėsi JAV valstybės departamente ir tarėsi su dr. Lisle, Rytų Europos skyriaus direktorium, apie planuojamą Europos saugumo konferenciją, kurios taip nori Maskva. Delegacija įteikė atitinkamą memorandumą, kuriame nušviečiamos sovietų intencijos ir primenamos ankstesnės panašios sutartys, kurias sovietai sulaužė kiekvieną kartą, kai tas jiems buvo naudinga.

— **Solistė Aldona Stempužienė** vasario 1 dainuoja Šatrijos draugijos rengiamame koncerte Chicagoje, Jaunimo centre.

— **Leonardo Valiuko** vadovaujama JAV LB informacijos komisija paruošė ir LB apylinčių valdybom bei kitom organizacijom išsiuntinę pirmą ir antrą dalį informacinės medžiagos anglų kalba. Medžiaga sudaro rezoliucijų, proklamacijų bei laiškų pavyzdžiai miestų burmistrams, gubernatoriams, kongresmanams bei senatoriams ir šių pareigūnų pavardės ir adresai. Medžiaga yra prieinama ir kitom organizacijom bei asmenim. Suinteresuotus prašome kreiptis — L. Valiukas, P. O. Box 77048, Los Angeles, Calif. 90007. JAV LB informacijos komisiją įsteigė ir jos darbus finansuoja JAV LB Centro valdyba.

— **Inž. Bronius Nainys**, JV LB Centro valdybos pirmininkas, yra pakviestas ir sutiko dalyvauti JAV LB Lemonto apylinkės ruošiamose diskusijose su kongresmanu E. Derwinski. Diskusijos įvyks vasario 8 d. pietų metu Gleneagles Golfo klube, 123 ir Bell St., Lemont, Ill.

— **Ivyksimos balandžio 5 Chicagoje Lietuvių Fondo tradicinės vakarienes** proga į LF narių eiles įstojo su 200 dol. įnašais: Ignas Užgiris ir Liudas Šimaitis (pastarasis minint savo 60 metų amžiaus sukaktį); Pranas ir Hortenzia Šapalai su 110 dol.; Teresė Paulionienė 101 dol. (pensininkė, ta suma sudarė jos 2 mėn. pensijos čekiai); LF adresas: 6643 S. Maplewood Ave., Chicago, Ill. 60629, tel. 778-2858.

— **"Lietuvos naujųjų laikų istorija — 1900-1940 metai"** jau baigiama ruošti. Savo dalis paraišė: dr. Juozas Jakštas — Nepriklausomos Lietuvos istorija nuo 1920 iki 1940 metų, dr. Juozas Pajaujis — a) Lietuvos ūkis nepriklausomybės metu ir b) Lietuvos politinės srovės, jų atsiradimas ir veikla, dr. Antanas Rukša — Svetimas Lietuvos nepriklausomybės metu, dr. Vanda Sruogienė — Lietuvių emigracija. Reikalingą medžiagą surinko ir savo dalis teberašo Pranas Cepėnas — Lietuvos istorija nuo 1900 iki 1920 metų, dr. Domas Krivickas — Lietuvos užsienių politika, kun. Rapolas Krasauskas XX amžiaus lietuvių religinis gyvenimas, dr. Henrikas Nagys — XX amžiaus lietuvių literatūros apžvalga. Lietuvių naujųjų laikų istorijos vyr. redaktorius Pranas Cepėnas — 6015 So. Francisco Ave., Chicago Ill. 60629, telef. 312, HE 4-20 48, leidėjas Dr. Kazio Griniaus Fondas — c/o L. Smulkštys — 2523 West 69th Street, Chicago, Ill. 60629, telef. (312) RE 7-0039.

— **"Kritusieji už laisvę"**, Vlado Ramojaus knygos apie lietuvių partizanų kovas II dalis jau atspausdinta pranciškonų spaustuveje Brooklyne ir siun-tinėjama platintojam. 195 psl. Kaina 4 dol. Gaunama ir Dabrininko administracijoje: 910 Willoughby Avenue, Brooklyn, N. Y. 11221.

ateities aušra

Redaguoja: Jurgis Oniūnas — Tel. (212) 441-3620
Straipsnius, korespondencijas, laiškelius bei kitas įdomybes siųskit: "Ateities Aušra", 88-20 90th Street, Woodhaven, N.Y. 11421

ATEITIES AUŠRA

Nusikelkime į praeitį — į 1910 metus — į ateitininkijos pradžią. Katalikiškojo mokslo einančio jaunimo sąjūdis greit plito. Po pasaulį išblaškyti studentai, susirūpinę Lietuvos tautine, kultūrine bei religine ateitimi, pradėjo jungtis į vieną sąjungą, ir 1910 m. Louvaine mieste buvo sudaryta pirmoji studentų sąjungos valdyba.

Per šiuos 60 — sukaktuvičius metus randame bent truputį panašumo tarp tų laikų ir šių. Lietuviškoji visuomenė per paskutiniuosius dešimtmetį buvo daugiausia apatiška nei aktyvi. Taigi sumažėjo ir lietuviškų organizacijų veikla. Nutautėjimo bangos nuskandino ne vieną lietuvių jaunuoį. Nihilizmo vaidmuo paryškėjo. Ir daugiau ir daugiau jautės liberalistinė dvasia.

Bet paskutiniai dekadados metai ateitininkijoje pasižymi tokiu atsinaujinimu, koks buvo ir 1910 metais. Tą atsinaujinimą pagrindiniai sukėlė moksleivių ateitininkų kursai, kurie buvo 1967 ir 1968 žiemos metu Dainavoje, ir 1969 — Dainavoje ir Putname. Iš kursų išėjo savotiški moksleivių veikėjai kadrai, o moksleiviai yra pasiekę ir studentai. Ir studentų tarpe žymu atsinaujinimo dvasia, ji 1969 metų SAS stovykla ypač pasižymėjo savo ryžtu ir pasišventimtu.

Siam dinamiškam atsinaujinimui reikės ir dinamiškos spaudos. Šiame skyriuje ir bandysime atlikti tą uždavinį. Kritikuosim, vertinsim, skatinsim visus veiklon, bandydami vis objektyviai pristatyti ateitininkijos žinias. Tačiau nebūtų įmanoma

šių puslapių mums patiems pildyti. Laukiame ir kitų talkos — idomių straipsnių, nuotraukų, korespondencijų iš visų kolonijų. Ir šią aktualią medžiagą norim gauti greitai.

Kai siūsite kuopų ar draugovių reportažus, rašykite ne tik kas atsitiko, bet ir tai, kaip pasisekė, kas buvo gera, kas negerai, kokios tai itakos turėjo į jūsų veiklą. Būkit atviri, rašykite paprastai ir aiškiai. Rūpinkitės faktais, o ne svajonėmis. Aklaie nekritikuokit, bet duokit ir konstruktyvių pasiūlymų, kaip pataisyti padėtį, vis atsimindami, kad kritika turėtų būti konstruktyvi ir naudinga, o ne griauianti.

Tegu tai būna naujos ir pilnos jaunatvės mintys. Tegu tai būna dinamika. Pagaliau, tegu tai būna — aušra!

KAS? KĄ? KUR? KAIP? KODĖL?

Studentų veiklos tema

Šių mokslo metų SAS suvažiavimas, įvykęs 1969 spalio 18-19 Dainavoje, išsiskyrė netine veiklos tema "ugdyti pilnutinį asmenį". Tačiau, kadangi suvažiavime nebuvo laiko aptarti, kaip ši labai plati tema bus įvykdyta, buvo nutarta leisti SAS valdybai pačiai nuspręsti, kaip tą visą padarys.

SAS valdyba, nenorėdama pasiimti visos atsakomybės už tokių sprendimus, sušaukė studentų pirmininkų suvažiavimą, kuris įvyko gruodžio 6-7 Columbus, Ohio. Visi dalyviai smarkiai diskutavo padėtį, bet niekaip negalėjo prieiti prie jokio sutarimo.

Taigi, iki šiol draugovės paties savo nužiūra temą gvilde. Na, o SAS valdybai nebėliko šiuo atžvilgiu darbo. Tačiau SAS valdyba ir taip yra apsirovusi darbais ir be šio reikalo.

Rytų apygardos atstovas

Lapkričio 29-30 buvo sušauktas rytų apygardos moksleivių glėbėjų suvažiavimas Putname. Pagrindinis jo tikslas

buvo išrinkti naują rytų apygardos atstovą į MAS Centro valdybą. Globėjai šeštadienį praleido diskutuodami įvairias apygardos problemas ir karts nuo karto ragindami viens kitą stoti į apygardos darbą. Sekmadienį buvo išrinktas inž. Juozas Rygelis iš Monroe, Conn.

Kadangi atstovo pareigos yra sunkios ir atima daug laiko, J. Rygelis galvoja į konkretų darbą įtraukti kuo daugiau jaunesnių žmonių iš įvairių vietovių. Jis šį dalyką gali padaryti, gyvendamas netoli New Haveno, tarp New Yorko ir Bostono didmiesčių. Buves atstovas J. Gaila, gyvenęs Philadelphiaje, kur veikla yra silpnė, beveik visą darbą turėjo pats atlikti.

Šia proga visos apygardos vardu nuoširdžiai dėkojame J. Gailai už gerai atliktą darbą ir linkime J. Rygeliui tokio pat pasisekimo.

Moksleivių kursai

Gruodžio 26 — sausio 1 Dainavoje įvyko moksleivių atkū kursai ir suvažiavimas. Kursų programą nagrinėjo šeštą ateitininkų principą — veikimą. Kalbėjo paskaitininkai kunigas St. Yla, kun. Ged. Kijauskas, S. J., inž. Ant. Sabalis, dr. Vyta. Vygantas ir adv. P. Žumbakis. Moksleivių nusiteikimai buvo maišyti. Vieni sako, kad daug išmoko, kiti, kad dauguma medžiagos buvo savaimė aiški. Visi be išimties pripažįsta, kad nuotaika buvo nepaprasta. (Plačiau kitą mėnesį).

Seimos šventė New Yorke
Sausio 10, šeštadienį, New Yorko moksleiviai suruošė šeimos šventę Jaunimo centre. Patys moksleiviai atliko programą, kurią pravedė moksleivių pirmininkas Algis Norvila. Savą kūrį skaitė Rasa Navickaitė, Regina Leleivaitė ir Rūta Oniūnaitė. Danutė Norvilaitė su Tomu Vainiu sudarė duetą, Algis Norvila su Jonu Vainiu priklėtė visokių įdomybių.

Bene idomiausias šios programos pasirodymas buvo naujai sudarytas moksleivių mergaičių seketas, kuris talentingai atliko keletą senų ir naujų dainų.

Sokius sudarė visokiausi rateiliai, tautiniai šokiai, polkos, valsalai ir k. Vienu laiku buvo paskelbta, kad modernios muzikos šokį šoks tie svečiai, kurie turi per trisdešimt metų amžiaus.

Karts nuo karto dainos, linksmos ir graudinančios, pertraukė šokių. Šventės tema: "Esa-

me viena šeima" — buvo puikiai įvykdyta. Kiekvienas, kuris atėjo, nežiūrint jo amžiaus ar politinių pažiūrų, buvo įtrauktas į iškilmes. Niekam nebuvo galima kampe sėdėti. Apie 75 susirinkusieji svečiai linksmiai ir įdomiai praleido vakarą. Šio pasisekimo dėka tenka moksleiviams ir ypač jų globėjom Loretai Vainienei ir A. Radzivienei.

Studentų savaitgalis Putname
SAS Worcesterio ir Putnamo draugovės žada pradėti tradicinę savaitę bėruošamos studentų studijų savaitgalį Putname. Programa prasidės sausio 31, šeštadienį, 7:30 v.v., baigsis 2:45 v. popiet sekmadienį. Bus nagrinėjamos šios temos: "Savęs realizavimas pasaulyje", "Žmogus krikščionis", "Ateitininko atsakomybės" ir "Visa atnaujinti Kristuje". Registracijos mokeskis — laisva auka.

Šių studijų dienų pagrindiniai instauratoriai — Worcesterio stud. pirmininkas Gediminas Račiukaitis, ses. Palmyra ir kun. St. Yla, studijų koordinatorius.

Sie kursai yra ypatingi dėl dviejų priežasčių. Jau ilgą laiką atskiros draugovės rytuose nebendė ruošti tokio pobūdžio studijų. Jei pasiseks, galim tikėtis daugiau tokių studijinių dienų ir kitose vietose ne tik Putnamo-Worcesterio d-vės viename-Worcesterio draugovės šai parodys, kad atgijo po keletos metų gan apmirusios veiklos. Raginame kuo daugiau studentų atsilankyti.

Užgavėnių kaukių vakaras
New Yorke

New Yorko ateitininkai sen draugiai, studentai ir moksleiviai kviečia visus į tradicinį Užgavėnių kaukių vakarą vasario 7 v. Atsimaitymo parapijos salėje Maspeth. Pradžią — 7 v.v. įėjimas — 5 dol. suaugusiems, 3 dol. studentams ir moksleiviams.

Bus šilta vakarienė ir net gausite blynų! Gros mėgiamas ir gerai žinomas Gutsausky orkestras. Įdomią, neilgą, juokingą programėlę išpildys naujos studentų žvaigždės. Kaukės bus premijuojamos. Pasinaudokite vaizduote, fantazija. Būkite obuolys, žiogas, knyga, langas, akordeonas. Bet jei nenorite — nereikia. Skrajos paštas. Skambės dainos. Tai palikite "dieta" namuose, lavinkite švelnius balsus ir ateikit su pasislėjusiomis kojom. Iki pasimatymo vasario 7!

AUKSO SPINDULIAI PUTNAME

Praeitų metų padėkos dienos savaitgalį, lapkričio 27, 28, 29 ir 30 dienomis Putnamo vienuolyno sodyboje buvo moksleivių ateitininkų ideologiniai kursai

RASA NAVICKAITĖ

Išvažiavome iš namų anksti ketvirtadienio rytą, lapkričio 27. Važiavom į ideologinius kursus. Tikėjome maždaug to paties, kas buvo Patersono perėjimą pavasarį. Manėm, kad su draugais susitikę pasiūlysim ir gal paskaitų pasiklausysim, kai nebus ko kito veikti. Bet įvyko kitaip.

Išregistravom gavom pasiūlymų su 50 lapų, kur buvo klausimai, statistikos, schemos. Atvertę pasiūlymų, turėjom išsigaisti ir pakeisti nuomonę apie šiuos kursus. Vos spėjom pabaigt Padėkos dienos pietus, kai buvom įtraukti į nesustabdomą sūkurį paskaitų, diskusijų.

Tyras oras

Taip prasidėjo mūsų savaitgalis. Apie principus klausėmės iš ryto ir popiet. Pertraukų metu aiškinomės tai, ko nesupratome, arba ėjom laukan "tyru oru pakvėpuoti". Popietę metu berniukai sportavo, o mergaitės dainavo seneliams Matulaičio namuose. Vakare klausėmės mišių. Įžengus į koplyčią, mus apėmė ramybė. Padėkos dienos savaitgalį turėjom už daug ką Jam padėkoti.

Pildom anketas

Pirma buvo klausimai apie principus, paskui iš ateitininkų istorijos. Atsakėm kaip išmanėm. Bet į tuos anketų klausimus vėliau negavom jokio atsakymo, taip iki šiol nežinom, ar teisingai parašėme, ar ne.

Vargingi vakarai

Ketvirtadienio vakaro pirmas uždavinys buvo sudaryti idealų kuopos laikraštėlį. Tuo pačiu metu atskira kursantų grupė vertino praeitų metų kuopos laikraštėlius. Parengtus planus perskaitėm ir perdavėm auktesniems vadovams, o kas su jais po to atsitiko, galim tik spėti. Toliau buvo sava kūryba. Galė-

jom panaudoti savo vaizduotę rašydami ar pasireikšdami kituose menuose. Sekė įžodžio šventės pratybos, o po to vykom dar į koplyčią pasimokyti, kaip reikia elgtis su vėliava, kai organizuotai dalyvaujame mišiose. Visi tie darbai buvo naudingi. Bet jie galėjo būti daug naudingesni, jeigu jie nebūtų buvę suglausti į vieną vakarą, o ypatinai į tą vakarą, kai visi buvo tikrai pavargę.

Pavalgius vakarienę penktadienio vakarą, visa eilė moksleivių buvo sušaukti pasirošti kūrybos vakarui, kuris turėjo įvykti už valandos. Nors tie, kurie pasirodė scenoje, buvo nepasirodę, vakaras praėjo neblogai. Šeštadienio vakarą turėjome šokių, kurie vienu žodžiu — nepasisekė.

Palikome pasaulį

Jei vakarinės programos buvo ne pačios geriausios, tai dienos buvo fantastiškos. Mes palikome pasaulį per tas penkias dienas. Mes svarstėme savo ir pasaulio problemas. Pasirodė atsakymai arba keliai į neatsakomus klausimus.

Paskaitos

Kun. St. Ylos paskaitos buvo apie tautiškumą ir visuomeniškumą. Jų detalės yra sunku prisiminti, nes jos apėmė daugelį faktų, statistikų, bet pačios pagrindinės mintys tikrai giliai įstrigo. Paskaitų forma atrodė formali, bet ji klausytojų nevaržė. Žinai, kad bet ką tu pasakysi ar paklausi, nebus atmetama, bet bus įtraukiama į pagrindinę temą.

Inž. Antanas Sabalis pristatė inteligentiškumo principą taip, kad kai paskaita užsibaigė, mes palidai žinojom, kas yra reikalaujama iš mūsų kaip žmonių ir ateitininkų. Su dėmesiu jo

Kun. Stasys Yla moksleiviams ateitininkams kalba jų kursuose lapkričio 27-30 Putname. Nuotr. A. Norvilos.

klausėmės ir žinojom, kad vietomis tarp okultizmo, gamtos ir reliatyvizmo rasis koks juokas. Man atrodo, kad mes p. Sabaliaus anekdotus prisiminsim, o per juos grįs į mūsų atmintį ir paskaita, kurią jis skaitė Putname praeitais metais.

Dr. Vytautas Vygantas turėjo pačią idomiausią temą — katalikiškumą. Apie jį girdim kasdien. Apie jo skirtingus vaidmenis ginčijamės, diskutuojame. Jis mums statė pačius pagrindinius šio principo klausimus. Kaikuriuos jis atsakė, kitiems mes patys radom atsakymus, bet didžiausia dalis buvo palikta, kad galėtumėm ateityje apie juos pamąstyti.

Eligijus Sužiedėlis kalbėjo apie šeimyniškumą. Iš pradžių bandėm užrašyti rašyti, bet po trumpo laiko pasidėjom pieštukus į šalį ir atidavėm visą savo dėmesį paskaitininkui. Gal santykiai tarp tėvų ir vaikų drastiškai nepasikeis po E. Sužiedėlio paskaitos, bet visi pasiryžome geriau sugyventi su tais, su kuriais mes gyvenam.

Kalbos, dainos ir pagaliau — galas

Sekmadienio rytą uniformuoti, su šešiom vėliavom, dalyvaavome mišiose, giedojom. Per kunigo Ylos pamokslą pamazų pradėjom suprasti, kad kursai pasibaigė. Visos paskaitos, diskusijos baigtos...

Po mišių pildėm neišvengiamą anketą. Kaip yra įmanoma sutalpinti į mažą tarpelį tai, kas atsitiko mums per tą savaitę.

Eligijus Sužiedėlis prie lentos moksleiviams ateitininkams aiškina šeimyniškumą. Nuotr. A. Noreikos

Nauji leidiniai

MOKSLEIVIO BALSAS, 1969-70 Nr. 2, Hamiltono moks. kuopos laikraštėlis. Redaguoja Kęst. Šeštokas, 286 E. 17 St., Hamilton 50, Ontario. Antras šių metų numeris pasirenka temą "Jaunystė", bet išskyrus vedamąjį ir kelis eilėraščius, tema niekur kitur neparyškinta. Tačiau beveik visas laikraštėlis yra prirašytas pačio jauniausio jaunimo, būtent jaunučių ir jaunesniųjų moksleivių. Idomu paminėti, kad Hamiltone yra apie 50 vyr. moksleivių. Nors jaunučiai labai įdomiai rašo, bet pasigendami vyresniųjų pasireiškimų. Bent vienas vyresniųjų kompleksas "Kas yra kursai" sąmoningai ir vispusiškai aptaria tą kursų misiją. Šiaip, laikraštėlis yra gerai suredaguotas, puslapiai neblogai sutvarkyti ir iliustracijos tinkamos.

PIRMYN JAUNIME, 1969-70 Nr. 1, Toronto moksleivių k. laikraštėlis. Redaguoja Rita Kolyčiūtė, 86 Glenholme Ave., Toronto 170, Ontario. Naujos redaktorės pirmas bandymas neblogai pasisekė. Tema "Esa-me viena šeima" yra perduota beveik kiekvienam puslapyje. Nepaprastai gerai sutvarkyti puslapiai ir gražus leidinio stilius pritraukia skaitytoją. Tačiau nėra kuo stebėtis. Jei kuopa, kuri savą pripažinimu yra "didžiausia moksleivių kuopa pasaulyje", neišleistų gero laikraštėlio, būtų kažkas negerai.

Bet ir Toronte reiškiasi ta ypatinga šiandieninio jaunimo problema. Redaktorė dejuoja: "Redaguodama šį laikraštėlį, aš pastebėjau vieną faktą, kas mane labai trukdė ir liūdnei nutėikė — žmonių apatiją. Tie nesuskaitomi "neturiu laiko" skambėjo, lyg šiandien paskutinė diena būtų gyventi."

JAUNYSTES KELIU, 1969-70 Nr. 2, New Yorko moksleivių kuopos laikraštėlis. Redaguoja redakcinis kolektyvas. Redakcijos adresas: 19 Chestnut St. Brooklyn, New York 11208. Šis laikraštėlis pasižymi tuo, kad nemaža kuopos dalis yra įsijungusi į laikraštėlio darbą. Jungiančios temos nėra, ir puslapių eiga atrodo visai neišplauota. Veikla gerai aprašyta, ir iliustracijos, nors jų daug nėra, yra geros. Visa paėmus, atrodo, kad šis laikraštėlis bus labai greitai išleistas ir kad redakcijoje yra daug talentų, kurie galėtų būti daug geriau panaudojami, jei juos suvestų koks jungiantis elementas.

New Yorko moksleivių ateitininkų mergaičių seketas, kuris dainavo per moksleivių seimos šventę sausio 10. Iš k. į d. Rasa Navickaitė, Giedra Kregždytė, Rasa Kregždytė, Gina Simonaitytė, Rita Cepulytė. Su gitara Monika Vainiūtė. Nuotr. L. Vainius.

SAS pirmininkų suvažiavimo dalyviai iš k. į d. Vyta. Kiliorys, Ant. Razgaitis — pirm., A. Alšėnas, Jurgis Juodėnas, A. Rudinskas, kun. Saulius Trimakas, P. Vainius, K. Sušinskas, priekyje L. Nainytė, B. Balčiūnaitė, E. Razgaitytė, Joana Kuraitė. Suvažiavimas įvyko gruodžio 6-7 Columbus, Ohio. Nuotr. K. Razgaitis.

Antanas Sabalis kalba apie inteligentiškumą MAS kursuose Putname. Nuotr. A. Norvilos

ŠYPSNIAI IŠ ANAPUS SIENOS

Kažkur dingio Stalino laikrodžio. Stalinas išskvėjęs slaptojo policijos viršininką Beriją ir įsakė jam surasti vagį. Kitą dieną laikrodis atsirado. Stalinas paskambino Berijai ir sakė:

— Lavrentij, aš laikrodį radau. Todėl, jei tu ką nors už tą vagystę pasodinai į kalėjimą, tai paleisk.

— Negaliu, drauge Staline, — atsakė Berija, — pas mane jau sėdi dvidešimt žmonių, ir jie visi prisipažino pavogę tą laikrodį.

Tarybinis pilietis sakė savo

pažįstamam:

- Tik ką baigia rašyti knygą.
- Apie ką?
- Jaunuolis sutinka merginą.
- A, tai apysaka.
- Juodu įsimyli.
- O, tai romanas.
- Juodu apsiveda ir susiran-
da butą...
- Oooo, tai pasaka.

Kubietis laukia eilėje, kad gautų gabalėlį mėsos, kitoj eilėj stovi, kad gautų cukraus, kitur dar laukia kitų prekių.

Grįžęs į namus taria žmonai: — Neišveriu daugiau. Einu ir nušunu Castro.

Vargšas pasigriebia šautuvą ir išbėga. Sugrįžta po kelių valandų ir sako žmonai:

— Nebesulaukiau. Prieš mane buvo ilgiausia eilė belaukiančių tuo pačiu reikalu.

— Koks skirtumas tarp Sovietų Sąjungos ir JAV konstitucijų?

— Skirtumas toks, kad Sovietų Sąjungos konstitucija garantuoja laisvę savo nuomonei pareikšti, o JAV konstitucija garantuoja laisvę ir savo nuomonei pasakius.

NAUJOS LIETUVIŠKOS PLOKSTELĖS

Aldona Stempuzis, su Stuttgarto simfonijos orkestru, vad. D. Lapinskui, dainuoja: (Carmen-Bizet) Habanera, Seguidilla ir Carreau Pique; (I. Troadore, Don Carlo — Verdi) Stride la vampa ir O don fatale; (Samson et Dalila — Saint Saens) Amour viens aider ir Mon coeur s'ouvre a ta voix (Orfeo — Gluck) Che faro senza Euridice ir (Il barbiere di Siviglia — Rossini) Una voce poco fa. Stereo galima vartoti ir mono, kainą 6 dol.

Tykus buvo vakarėlis. — Naujai išleista ilgo grojimo lietuvių dainų ir šokių muzikos plokstelė, kurioje įgrota: Tykus buvo vakarėlis, Laivai, Siū naktelį, Kas bernelio sumislėta, Oi laukiau, Bernužėlė nesvolio, Sena amerikiečių daina, Plauks laivelis, Dėdės Jono polka, Trankus kaimo valsas, Septynios mergaitės sutikau, Rozeta ir Džiaugtis jaunystė. Dainuoja solistai, vyrų kvartetas. Muzika — tautiniai instrumentai ir orkestras. Mono (galima groti ir stereo). Kaina 5 dol.

Antrieji Žirginėliai: Vasaros pasaka, Kalėdų dovana, Klementina ir Valentina ir Rimas pas Kestutį. Birutės Pukelevičiūtės režisūra. Dainos ir muzikinė palyda Fausto Stroliaus. Graži dovana vaikams. Stereo, galima groti ir mono, kainą 5 dol.

Vivat Academia. L.S.T. Korp. Neo-Lituanian orkestras. Padainuota: Alma Mater, Linų lauk, tavo akys, Sirdij jaunai, Ugnies bučias, Atsimenu aš, Plaukia sau laivelis, Ai...ai...valsas, Daugiau nesisypsojusi, Sudev merginos, Meilės pasaka, Mylėsiu aš, Neo lit. daina, Kur nors miela, Šokam tvistą, Meilės daina, Brangi širdis, Daina iš toli, Labas kolega, Svajonė, Nusizūrėjau mergužėlę, Neišeik, neišeik tu iš sodžiaus, Jurgita, Eikim kartu, Laikykis, kolega, Tėvynės laukuose. Albumas iš dviejų plokstelių. Stereo 8.50 dol.

Dainos ir arijos. Sol. V. Daunoras įdainavo: Žaliojo lankelė, Augau aš pas tėvelį, Pamylėjau vakar: Augo putinas, Saldus alus, Dėdės Jono polka, Tų mergelių dainavimas, Anoj pusėj Dunajilio, Zaliam beržė, Jau saulutė leidos, Trakų pilis, arijos iš Rossini "Sevilijos kirpėjas", Verdi — "Nabucco" ir "Don Carlos", Beethoven — daina "In questa tomba oscura" ir Meler — "Gimtinė". Palyda simfonijos orkestro. Mono (galima groti ir stereo). Kaina 5 dol.

Žirginėliai: Zuikio puikio byla, Pasaka apie katinėlį ir gaidelį, Daržovių gegužinė, Du kaciukai, Skrendantis paršiukas, Eglė žalčiui karalienė. Antroji laida skirta vaikams, kainą 5 dol.

Aidutės Dainuoja, Alice Stephens mergaitė choras įdainavo: Motinėlei, Pasvartyk, antei, Augin močiutė dukrelė, Eina garsas nuo rubežiaus, Aš augau pas tėvelį, Plaukia Nemunėlis, Vai nedvelk, vėjelai, Mėlynasis Nemunėlis, Už jūrų, už kalnų, O tu dainuok, Laimė man, Graži kaip deivė, Vytury, Tango nokturnas, Rid-rito, Agnė daina. Stereo galima groti ir mono, 4.50 dol.

Montrealio Aušros Vartų Choras dainuoja: Kur giria žaliuoja, Kurteliai sulojo, Pavasario rytas, Berneli mūsų, Meno daina, Garsas mano Vilnius, Lėk mintys, Girioj, Čigonai, Udrio daina, Tremtinių ir išvežtųjų giesmė. Stereo galima groti ir mono, 5 dol.

Lietuvių Pasakos, seka Leonas Barauskas, dainuoja sol. Aldona Stempuzienė. Stuttgart simfonijos orkestrui muziką parašė ir diriguoja Darius Lapinskas. Stereo 6 dol.

Ainių Dainos ir Les Sept Solitudes, dainuoja sol. A. Stempuzienė su Stuttgart simfonijos orkestru, muzika Dariaus Lapinsko, kuris tam orkestrui diriguoja. Stereo 6 dol.

Šios bei kitos lietuviškos muzikos plokstelės gaunamos Darbininko Spaudos kioske, 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N.Y. 11221. (Siuntimui pridėdama 50 c., Kanadoje 1 dol.).

LIETUVIŠKŲ PLOKSTELIŲ IŠPARDAVIMAS

Lietuvos Kanklės. Tautinio kanklių ansamblio, vad. O. Mikulskienės: Pas močiutę augau, Suktinis, Supinsiu dainuotę, Pas motinėle, Rugučiai, Lenciūgelis, Naujienos, Sejų rūtą, Sveikas Jėzau, Siuntė mane motinėle, Kepurinė ir Per giria, girelę. Mono 2 dol. Stereo 4.50.

40 Lietuviškų Melodijų įgrota su simfonijos orkestru: Iš rytų šalėlės, Atskrend sakalėlis, Treji gaidžiai negiedojo, Ant tėvelio dvaro, Aš pasėjau linelius, Kur tas šaltinėlis, Ramovėnų maršas, Trijų seselių, Pasisejau žalią rūtą, Kur bėga Šešupė, Plaukia žaselė, O liudi putinėli, Gieda gaideliai, Lietuva brangi, Aš padainuosiu dainų dainele, Tykus buvo vakarėlis, Kam šėrei žirgelį, Tylus vakaras, Ei, Lietuvos kareivėliai, Lietuvos himnas, Per tamsią naktelę, Pasėjau dobilą, Ar aš ne vysnelė, Uncių tūpi trys pulkeliai, Trys sesutės, Už jūrų marių, Ant kalno, Du gaideliai, O čia, čia, Oi lekia, lekia, Jodau dieną, Sutems tamsi naktelė, Aušta aušrelė, šviesi pazarelė. Tris dienas, Šią naktelę, Jai nerūpėjo, Vai tu žirge, Zalia girelė, Zalia liepelė, Garsys turi ilgą snapą ir Lietuviškas esame mes gimę. Mono 2 dol. Stereo 4.50 dol.

New Yorko Lietuvių vyrų choras įdainavo: Tėve mūsų, Oi broli broleli, Aš pas tėvelį, Jodau dieną, Žvaigždutė, Anoj pusėj Nemunėlio, Uljoja bitele, Oi toli toli, Pirmyn į kovą, Tu sakalėli, Atsisveikinimas ir Tėvynei. Mono 2 dol. Stereo 3 dol.

Lietuvos Senos ir Naujos Dainos: Įdainuota solistų ir choro 11 liet. dainų: Mergužėlė, brangi, Metai, Pavasario linknybės, Barbutė ir Pilypas, Šią naktelę, Prieš tolimą kelionę, Užstalės daina. Tinginė bobutė, Oi laukiau, laukiau, Oi, tu Jieva, Jievužė, Augu pas tėvelį Stikliukėli. Mono 2 dol. Stereo 4.50 dol.

Žibuoklės, L. Stuko moterių seksteto įdainuota 14 liet. dainų: Ruduo, Gėlių daina, Vėl gegužės naktis, Avietėlė, Man ne vistik, Joninių daina, Daina apie tiltą, O, ramunėlė, pasakyk, Aunu, aunu baltas kojas, Myliu tave, Plaukia sau laivelis, Kai ateis pavasarelis, iš op. "Birutė". Sesutėlės — lilelėlės ir iš op. "Dana" moterių choras. Mono 2 dol. Stereo 4.50 dol.

Pavergtos Tėvynės Muzika Nr. 1 įdainuota: Sesuo žydrijoji, Vilija, Žvaigždutė, Pasvarcy ancala, Kaipgi gražus rūtelis darželis, Kūmūtė širdelė, Atskrend sakalėlis, Oi nėra niekur, Sokių scena, Pasveikinimo choras, Udrio daina, Vaivados daina ir Vaivados ir Naglio dūtas. Mono 2 dol.

Linksmy Kalėdų. Rūtos ansamblio padainuota: Leiskite rasą, Tyliają naktį, Piemenėliams, Nakties tyloj, Gul šiandieną, Linksma giesmė, Sveikas Jėzau gimis, Tylia naktį, Ateikit džiaugsmingai, Mes girdėjom angelus, Šventa naktis ir Angelai gieda danguje. Mono 2 dol. Stereo 4.50 dol.

Dainuojam su Rūta. Rūtos ansamblio įdainuotos liaudies dainos: Plaukia Nemunėlis, Subatos vakarėlį, Graži dainelė, Buvo gera gaspadinė, Per giria, girelę, Tūkstantis žingsnelių, Salta žiemutė, Per Klausčių uptylę, Vilniaus kalneliai, Prageriau žirgelį, Praded aušrelė aušti, Ar aš tau, sese, nesakiau, Pasėjau linelius, Daug dainelių, Mylėjau mergele, Bijunėlis žalias, Kai aš turėjau kaimę mergele. Mono 2 dol. Stereo 4.50 dol.

Vėl dainuojam su Rūta. Rūtos ansamblio įdainuota: Mes su rūtom, Atskrend sakalėlis, Motulė mane barė, Kas subatos vakarėlį, Šeriau žirgelį, Gegutė raiboji, Ant kalno karklai, Sukyniau skynimą, Du broliukai, Šeriau šeriau sau žirgelį, Kur tas šaltinėlis, Augo kieme klevėlis, Ant kalno mūrai. Eism, broleliai, namo. Mono 2 dol. Stereo 4.50 dol.

Rūtos ansamblio ir sol. Lionė Juodytė dainuoja: Aš mėgstu mėlynąjį dangų, Kaip gražiai žiba žvaigždutės. O kai aš. Sakyk, upeli, Džingiliukai, Ko liudi, berželi, Sveiki, broliai, Greitai išvažiuosiu. Aš berniuli nesisitūliau, Kur banguoja Nemunėlis, Ar negaili, seserėle, rūtelį, Pasakyk, čigone miela. Kai aš grėbiau lankoj šieną, Ant melsvo ežero bangų, Tur bernelis vieną mintį ir Kaip slaptinai. Mono 2 dol. Stereo 4.50 dol.

Virš išvardintos trys ilgo grojimo plokstelės su persiuntimu už 5.50 dol. Gaunamos Darbininko administracijoje.

ATSAKYMAI TEISINIAIS KLAUSIMAIS

Adv. Dr. M. ŠVEIKAUSKIENĖ sutiko šiam laikraštyje duoti paaiškinimų ir patarimų teisiniais klausimais Darbininko skaitytojams. Klausiant reikia pažymėti, ar skaito Darbininką. Klausimai siųstini jos adresu: Dr. M. L. Šveikauskas — Attorney-at-Law, Cooperative Bank Plaza, 1864 Centre Street, West Roxbury, Mass. 02132.

AR GALEČIAU ISSISUKTI IŠ SUTARTIES?

Klausimas

Prieš 5 metus išlaikiau valstybinius draudimo (insurance) egzaminus ir gavau "license" (leidimą) verstis draudimo bizniu. Po metų pamačiau, kad kiekviena pradžia yra sunki ir man, turint šeimą, neįmanoma pragyventi iš to darbo. Pasiemiau darbą fabrike ir vakarais pradėjau dirbti vieno draudimo įmonė kaip "salesman". Tiesa, jie turi ne tik draudimo, bet ir "real estate" pardavimo skyrių. Dirbau ir šeštadieniais ir dažnai sekmadieniais. Tokiu būdu uždarbis buvo neprasas.

Prieš metus su žmona nutarėme pakeisti savo gyvenamą vietą. Toj vietoj, kurioj iki šiol gyvenome, nėra geros mokyklos, bet už 35 mylių nuo mūsų įsikūrė nauja, moderni mokykla (high school).

Pasitarę su žmona, nutarėme, kad neverta siųsti vaikų taip toli nuo namų mokyklon, bet kad reikia ten pasivažuoti ir nupirkti namus, jei galima. Susiradau geresnį darbą kitame fabrike, su geresniu atlygimu, ir viskas atrodė puikiai. Sakome, nusipirkus namus kitame mieste ir ten apsigyvenus, aš dar galėsiu pas koki vietinį draudimo biiznieri padirbti vakarais, ir tokiu būdu greičiau išsimokėsim už namus. Savo dabartiniam "insurance" bosui, pas kurį dirbu, nieko apie tai nepasakiau, bet jis, matyti, iš kitų girdėjo, ir mane pasiūkė į savo office, pradėjo man sakyti pamokslą. Sako, atsimink, kad tu, atvažiuavęs į kitą miestą, ten draudimo negalėsi parduoti, nes pasirašai su manim sutartį, kad, išėjęs iš manęs, 5 m. negalėsi užsiimti tokia darbu, kurį pas mane dirbai. Jei aš sužinosiu, kad tu parduodi draudimą gretimame mieste, aš tave paduosiu teisman.

Aš nenorėjau tikėti, bet jis man atnešė mano paties pasirašytą sutartį, kurioje taip buvo parašyta, kaip jis sako, nors aš to visai nepastebėjau, pasirašydamas sutartį. Aš vistiek esu nusistatęs keisti gyvenamą vietą, bet man būtų didelis nuostolis, jei 5 metus turėčiau būti supančiotas ir "pririštas" kaip šuo prie savo dabartinio boso. Prašau man patarti, ar galėčiau kaip nors išsisukti iš tos nelemtos sutarties. Aš nenorėčiau metų metais po teismus taisyti, tai man greičiausiai apsieitų brangiau, negu draudimo biiznį pamesti. Iš kitos pusės man, vaikams augant, tie "ekstra" centai yra labai ir labai reikalingi.

Skaitytojas, New York valstija

Atsakymas
Nepasikačius pasirašytos sutarties, negalima Tamstai tiksliai atsakyti arba patarti. Daug priklauso nuo sutarties sudėties. Tokia klauzulė, kurią Tamsta mini, vadinasi "covenant not to compete", pažadas nekonkuruoti. Darbdavys, priimdamas darban tarnautoją arba darbininką, gali įrašyti tokią klauzulę į sandorio sutartį, jei darbas yra tokio pobūdžio, kad ta klauzulė yra reikalinga darbdavio interesui apsaugoti. Jei reikalas vėliau atsiduria teisme, teismas priver-

čia tarnautoją arba darbininką laikyti savo duoto pasižadėjimo.

Tačiau ne visais atvejais toks pažadas yra teismo "vykdomas" (enforced). Jei teismui atrodytų, kad duotas pažadas yra per daug "bendro" pobūdžio, arba per daug "platus", teismas pasakytų, kad tas pažadas nėra "reasonable", atseit, kad situacija nereikalauja to pasižadėjimo "įgyvendinimo" (enforcement).

Teismas atsižvelgia į darbdavio interesus, bet taip pat svarstys tarnautojo arba darbininko situaciją ir aplinkybes. Jei darbdavio interesai "nereikalauja", kad pasižadėjimo būtų prisilaikoma, tada teismas vargiai vers tarnautoją laikyti savo pažado, nors jis ir yra pasirašęs sutartį. Tamstos atveju yra svarbu žinoti, ar Tamstos dabartinis darbdavys turi klientų ir perspektyvinių klientų naujoj vietoj (atsieit, tame mieste, į kurį Tamsta ketina kraustyti), ar naujasis darbdavys (kai Tamsta tokį susiras naujoj vietoj) yra senojo darbdavio konkurentas (competitor); ar Tamsta naudosis vadinamais "customer lists", dirbdamas pas seną darbdavį; ar Tamstai tektų naujoj vietoj panaudoti buvusio darbdavio "good will" ir pan.

Man atrodė, kad Tamstos atveju, dirbant "part time" (ne visą laiką), Tamstos darbdavui būtų sunku įrodyti, kad jis turi žymų materialinių nuostolių dėl to, kad Tamsta dirbi kitų draudimo kompanijoj. Greičiausiai jo advokatas jam patartų to klausimo nekelti ir į teismą dėl to nesikreipti.

Aš Tamstai patarčiau nunešti sutartį (employment contract) pas vietinį advokatą ir su juo pasitarti. Atidžiai paskaitęs sutartį ir pažindamas vietines prekybos sąlygas, jis neturės jokių sunkumų Tamstai smulkiai ir nuodugniai išaiškinti reikalą ir ateities galimus sunkumus, jei tokių, jo nuomone, bus. Tada Tamsta galės pasiegti pagal advokato suteiktą informaciją.

HAPPY BROTHERHOOD WEEK

FIRST NATIONAL BANK OF HOPE

Member F. D. I. C.

HOPE

New Jersey

201-459-4121

Parėngimai New Yorke

Vasario 7, šeštadienį — Užgavėnių—kaukių vakaras Maspetho lietuvių parapijos salėje, 64-08 56th Rd., Maspeth, N.Y. Rengia New Yorko ir New Jersey ateitininkai—moksleiviai, studentai ir sendraugiai.

Vasario 7, šeštadienį — 8:30 val. vak. Le Cordon Bleu patalpose, Versailles kambary, Korp! Neolithuania metinė šventė.

Vasario 8, sekmadienį — Laisvės Žiburio radijo klubo narių metinis susirinkimas 12 val. Apreiškimo parapijos salėje, North 5th ir Havemeyer Sts. Brooklyn, N.Y.

Vasario 8, sekmadienį — Liet. Katalikų Moterų S-gos 29 kuopos užgavėnių pietūs 1 val. popiet Apreiškimo parapijos salėje, North 5th ir Havemeyer St., Brooklyn, N.Y.

Vasario 14, šeštadienį — Smulkininko Izidorius Vasylyno ir pianisto Vytenio Vasylyno koncertas Town Hall salėje New Yorke 5 val. 30 min. Rengia Norman Seamon.

Vasario 14-22 — Dailės paroda Kultūros židinio patalpose — 361 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. Rengia LB New Yorko apygarda.

Vasario 15, sekmadienį — Lietuvos nepriklausomybės minėjimas Franklin K. Lane mokyklos salėje, Jamaica Avenue ir Dexter Court, Brooklyn, N.Y. 4 val. p.p. Rengia New Yorko Alto skyrius.

Kovo 1, sekmadienį — Kaziuko mugė Maspetho liet. parap. salėje, 64-08 56th Rd., Maspeth, N.Y. Rengia New Yorko skautai.

Kovo 14, šeštadienį — Lietuvių Katalikų Moterų Organizacijų Pasaulinės S-gos Tarybos suvažiavimas 3 val. popiet pranciškonų Kultūros židinio patalpose, 361 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. Vakare paskaita, meninė dalis, vakariene.

Kovo 22, sekmadienį — Putnamo seselių Neringos stovyklai remti komiteto parėngimas — stovyklos įėjus, 12 val. Apreiškimo parapijos salėje, Brooklyn, N.Y.

Balandžio 4, šeštadienį — Tautinių šokių ansamblio "Grandinėlių" koncertas Christ The King gimnazijoje, Middle Village, N.Y. Vakare susipažinimo vakaras Maspetho lietuvių parapijos salėje, šokiai. Rengia Laisvės Žiburio radijas.

Balandžio 5, sekmadienį — Velykų stalas Knights of Columbus salėje. Rengia Lietuvių Moterų Federacijos Klubų New Yorko klubas.

Balandžio 11, šeštadienį — Operetės choro koncertas Piličių Klubu salėje, 69-63 Grand Ave., Maspeth, N.Y., 7 v.v. Rengia Operetės choras.

Balandžio 12 d., sekmadienį — Lietuvių Katalikų Federacijos New Yorko — New Jersey apskritys rengia metinį seimelį Angelų Karalienės lietuvių parapijos salėje 12 val. Rengia apskritys valdyba.

Balandžio 18-19, šeštadienį ir sekmadienį — New Yorko ir New Jersey ateitininkų metinė šventė. Šeštadienį jaunimo pasilinksminimas Viešpaties Atsimainymo parapijos salėje. Sekmadienį toje pat bažnyčioje mišios. 12 val. salėje iškilmingas posėdis, studentų ir moksleivių įžodis.

Balandžio 19, sekmadienį — Madų paroda Le Cordon Bleu salėje, 56-01 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y.

Balandžio 25, šeštadienį — Pavasario balius Piličių Klubu salėje, 69-63 Grand Ave., Maspeth, N.Y. Rengia Moterų Vienybė.

Balandžio 26, sekmadienį — Liet. Fronto Bičiulių rytų apygardos suvažiavimas ir knygos "Kritusieji už Laisvę" pristatymas. 11 val. mišios Maspetho liet. parapijos bažnyčioje, 12 val. knygos pristatymas parapijos salėje, meninė dalis, posėdis. Rengia LF Bičiulių rytų apygarda.

Gegužės 3, sekmadienį — Lietuvių New Yorko Vyrų choras rengia koncertą Franklin K. Lane HS auditorium 4 val. popiet.

Gegužės 9, šeštadienį — Lietuvių Fondo pavasarinis banketas Waldorf-Astoria viešbuty.

Gegužės 16, šeštadienį — New Yorko Tautinių šokių grupės dvišimtmetį metų gyvavimo sukaiktės minėjimas—koncertas 6 val. 30 min. buvusioje Schwaben Hall salėje, 474 Knickerbocker Ave., Brooklyn, N.Y.

Gegužės 30, šeštadienį — Pavasario balius Maspetho liet. parapijos salėje, 64-08 56th Rd., Maspeth, N.Y. Rengia New Yorko skautų Tėvų komitetas.

Numatomas parėngimas pranešti LB New Yorko apygardos valdybos nariui kultūros reikalams — Vytautui Radzivanui, 84-16 110th St., Richmond Hill, N.Y. 11418; telefonas: 441-9720.

TO PLACE YOUR AD CANCEL OR CHANGE
Tel.: GL2-2923

SERVICE

MARIO'S Auto Inspection & Repair
Station headlight adjustment, wheel alignment, motor tune-up, brake service — Shell Bay, Mayville, N.J. Cape May Court House (opp. State Inspection Dept. Station) 8am-5pm Closed Sun.-Mon. — 609-465-5607 Owned & operated by M. DeSantis

COPHRESI TRAVEL AGENCY
GENERAL INSURANCE AND IMMIGRATION PROBLEMS
2817 Bergenline Avenue
Union City, N.J.
Call 201-864-0468 - 69

EMERGENCY REPAIRS PLUMBING & HEATING

Plastering and Carpentry, Roofing and Painting; Call CHARLES (212) 323-6413 — 842 Kelly Street, Bronx

J & A SPRAYING SERVICE
Office Furniture — Prem or factory Bar Tops — for the Trade premises Kitchen Cabinets — for the Home.
Day — 212-891-1400
Evenings — 212-891-3053

KENNETH LAWRENCE
420 Cumberland Street Brooklyn
Has car willing to make short trips
Daily or small city
Delivers reasonable rates
Call 212-638-2571

MALE - FEMALE

Plant workers Little Falls Laundry N.J. biggest & best. Steady work, no layoffs. Earn while you learn—top wages plus union benefits, free transportation. Call (201) 266-0400 or stop in at our Bus Depot at 571 Orange Street, Newark, N.J. An Equal Opportunity Employer.

DISPLAY

SALVO IRON WORKS
Any kind of iron work
Also all iron repairs for homes, churches and rectories
2368 Bathgate Avenue, Bronx
Call: (212) 933-9136

H. W. MALE

ROUTE DRIVERS

For Central Jersey Area
Must speak English
ZIMMERMAN BAKING CO.
Elizabeth, N. J., (201) 289-8594

DRIVERS: several openings, must be acquainted with New Jersey area, must speak English. Steady position. Call: (201) 289-8594

Expert AUTO BODY REPAIRMAN
and **HELPER** good working conditions and fringe benefits — **JOHNY AUTO BODY** 1788 Barnum Avenue Stratford, Conn. (203) 375-3070

H. W. FEMALE

GENERAL OFFICE WORK
Lettership experience. Mature — Good typing required. Midtown East Side office. 9-5, congenial surroundings. \$110.00. Call PL 9-5350 after 10 AM.

Prenumeratori, pakeisdami savo adresą, prašomi administracijai pranešti ne tik naują, bet ir seną adresą. Taip pat neužmirškite pridėti pašto zip code numerio.

SOUTH BOSTON SAVINGS BANK

Inkorporuotas 1863

460 West Broadway, South Boston Massachusetts

"Kur tūkstančiai taupo milijonus"

ALFRED W. ARCHIBALD

President

Šio banko direktorių taryboje yra Lietuvos garbės konsulas adv. A. O. Šallina ir adv. Jonas J. Grigalius. Reikala su patarnautojais galima susikabinti ir lietuviškai. • Turtas (Assets) virš \$175,000,000.

Current dividend 5½% on all accounts.

Dabar moka 5½% už visų rūšių taupomus pinigus.

DARBININKAS

**NEW YORKO
NAUJENOS**

Vienuošas GL 5-7068
Spaustuvė GL 2-6916
Redakcija GL 5-7281
Administracija GL 2-2923

Lietuvos nepriklausomybės minėjimas, rengiamas Alto, šiemet bus vasario 15 Franklin K. Lane aukštesniosios mokyklos salėje, Brooklyne. Pradžią 3:30 v. popiet. Pagrindinę kalbą pasakys Vliko valdybos narys inžinierius Jurgis Valaitis, invokaciją sukalbės kun. kleb. J. Aleksūnas. Meninėje programos dalyje dalyvauja: solistas Stasys Citvaras, kuriam akomponuoja A. Kačanauskas, O. peretės choras, vedamas M. Cibo, New Yorko vyrų choras, vedamas V. Strolis, New Yorko tautinių šokių grupė, kuriai vadovauja J. Matulaitienė. Pamaldos šventės programa bus 11 val. Apiešimo parapijos bažnyčioje. Organizacijos dalyvauja su vėliavomis.

Pabaltiečių liaudies dainų vakarą rengia esčių moterų klubas vasario 2, pirmadienį, 6 v. v. estų namuose. 243 E. 34 St., New York. Koncertas užtruks tik vieną valandą. Lietuviškąją programos dalį atliks solistė Salomėja Valiukienė, pianistė Aldona Kepalaitė ir Nastutė Umbrazaitė New Yorko LMKF New Yorko klubas yra pakviestas tame vakare dalyvauti.

Dail. Jonas Subačius yra išvykęs į šiaurės Afriką, į Maroką, iš kur Darbininkui atsiuntė sveikinimus.

Dail. Kazimiero Žoromskio kūrinių paroda bus Phoenix galerijoje nuo vasario 17 iki kovo 7.

Metams prasidėjus kviečiame skaitytojus atnaujinti prenumeratą ir prisijungti prie prenumeratorų. Taip pat be atskiro raginimo prašome atsilyginti tuos, kurie dar yra likę skolinti. Ta pačia proga dėkojame tiems skaitytojams, kurie laiku apsimoka prenumeratą be jokių raginimų ir tuo sutaupo administracijai susirašinėjimo laiką ir išlaidas. Taip pat dėkojame priedantiems auką už kalendorių.

Dailės paroda, kuri rengiama vasario 14-22 dienomis Kultūros Židiny, dailininkų tarpe sukėlė didelį susidomėjimą. Visos parodos rengimo reikalus tvarko LB apygardos pirmininkas Aleksandras Vakselis. Paroda rengiama ryšium su Lietuvos nepriklausomybės švente. Į ją kviečiami visi Atlanto pakraščio gyvenantys lietuviai dailininkai. Kiekvienam dar bus pasiūstas asmeninis pakvietimas su smulkesne informacija, kur ir kada pristatyti paveikslus. Iškilmingas parodos atidarymas bus vasario 14, šeštadienį. Tiks valanda dar nenustatyta. Paroda bus lankoma visą savaitę. Nuo vasario 18 iki uždarymo tose pačiose patalpose organizuojamos paskaitos lietuvių kultūros klausimais. Paroda uždaroma vasario 22, sekmadienio vakarą. Visais parodos informacijos reikalais kreiptis į Aleksandrą Vakselį: 84-20 112 St. Richmond Hill, N. Y., 11418. Tel. 846-3246.

Užgavėnių ir kaukių balius jau artėja. Jis įvyks vasario 7, šeštadienį, 7 val. vak. Atsimainymo parapijos salėje, 64-14 56th Rd., Maspeth, N. Y. Ateitininkai visus kviečia ir visų laukia. Įdomesnės kaukės bus apdovanotos. Sokių grotų orkestras.

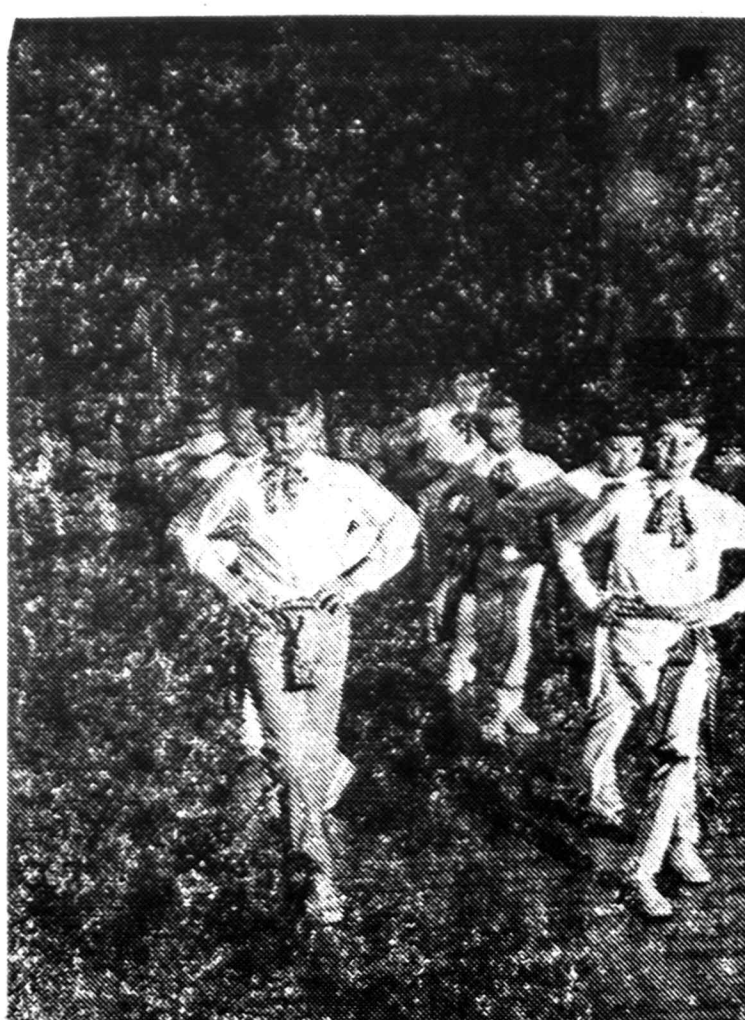
Onutė Matelionytė, Brazilijos lietuvaitė, Amerikoje išbuvusi nuo liepos mėn. pradžios, sausio 23 išskrido į Sao Paulo.

Vincė Jonuškaitė-Leskaitienė sausio 24 grįžo iš Kalifornijos, kur išbuvo apie mėnesį pas savo seserį.

Juozas Boley, dramos aktorius, su amerikiečių grupe rugsėjo 11 buvo išvykęs gastrolėm. Grupė vaidino "The Great White Hope". Pirma buvo sustojusi Clevelande, paskui Chicagoje, Los Angeles, Arizonoje. Iš gastrolės J. Boley grįžo sausio 17.

Elizabethhe lituanistinės mokyklos surengtoje eglutėje trys mokinės deklamuoja.

Berniukai šoka oželį Elizabethhe lituanistinės mokyklos eglutėje. Abi nuotr. Bartytės

VASARIO 16 MINĖJIMAS ELIZABETH, N.J.

Kaip ir praityje, taip ir šiais metais L. B. Elizabethhe apylinkės valdyba ruošia tautos šventės minėjimą — Vasario 16-ąją. Šis minėjimas įvyks vasario 8 dieną, 3 val. popiet. Lietuvių Laisvės salėje, 269 Second Street, Elizabeth, N. J.

Šiame minėjime išgarsim kultūrininką ir visuomenininką inžin. Vytautą Volertą, kuris prabilis į mus svarbiausiais šių dienų klausimais, įskaitant ir bendradarbiavimą su okupuota Lietuva. Meninėje dalyje pasirodys dainininkai Stasys Citvaras ir Ona Zubavičienė, atlikdami lietuviškų dainų virtinę. Sol. Stasys Citvaras Elizabethhe bus girdamas pirmą kartą. Abu dainų interpretatorius fortepijonu palydės muz. Algirdas Kačanauskas. Be to, lietuvių šeštadieninės mokyklos mokiniai, mokytoja Ona Karasienė priežiūroje, padės klamuos šiai progai pritaikytų eilėraščių. Minėjimui vadovaus dailiojo lietuviško žodžio skleidėja Irena Veblaitienė.

Nėra jokios abejonės, kad šis Vasario 16-sios minėjimas bus vienas iš iškiliausių Elizabethhe lietuvių gyvenime. Tad visi ir visos, dideli ir maži ateikime vasario 8 ir atlikime metinę pareigą savo tėvynei Lietuvai. (jpv)

Sportuojantiems studentams duodamos stipendijos

Kas žaidžia futbolą (soccer), lengvai gali gauti pilną ar dalinę stipendiją studijuoti Amerikos universitetuose.

New York'e neseniai įvyko universitetų futbolo trenerių suvažiavimas, kuriame buvo pažymėta: iš kur gauti studentų, kurie norėtų žaisti už jų universitetą. Paskutiniu metu futbolą vis labiau įsigali Amerikos universitetuose. Sakoma, kad futbolą yra viena labiausiai auganti sporto šaka. Gi čia gimę vaikai mažai domisi ta sporto šaka, todėl kolegijom sunku surasti žaidžiančių futbolą arba bent tų, kurie norėtų žaisti.

Lietuviai galėtų pasinaudoti šia proga ir pasirinkti jiems patinkamą universitetą. Taip sutaupytų nemažą pinigų, kuriuos turėtų mokėti už brangų mokslą.

Gimnazijose ar universitetuose esą berniukai, kurie domisi

tuo klausimu, prašomi kreiptis į Lietuvos Atletų Klubą (1332 Halsey St., Brooklyn, N. Y. 11237). Ten gaus platesnį informaciją. Pasirinkimas yra didelis, tad nepraleiskite progos nepasinaudoję šiuo siūlymu.

Dėmesį tegu atkreipia ir tėvai. Kurie mano, kad jų vaikai norėtų išmokti žaisti futbolą ir vėliau pasinaudotų stipendija, taip pat tegu kreipiasi į Lietuvos Atletų Klubą. Tegu vaikus tuoj įjungia į lietuvių futbolo komandą. Tegu jie pamėgina savo sugebėjimus.

Mes, lietuviai, esame gana sunkaus galvavimo. Dažnai namome, kad geriau vargti ir sumokėti už brangų mokslą, negu pasirūpinti siūloma stipendija. Nepraleiskime šios puikios progos, nes ji padės vaikams lengvesnėmis sąlygomis išleisti mokslą.

V. Steponis

BOSTONO ŽINIOS

— LB Kultūros klubo susirinkimas bus sausio 31 Tarpautinio Instituto patalpose, 287 Commonwealth Ave. Prelegentas kun. dr. A. Paškus kalbės tema "Seksualinė revoliucija išganymui ar pradžiai".

Inž. Broniaus Galinio nuotrauką išidėjo Record American laikraštis ir pažymėjo, kad jis išrinktas Bostono Alto skyriaus pirmininku ir vadovaus Lietuvos nepriklausomybės minėjimui.

BROCKTONO ŽINIOS

Lapkričio 30 buvo parapijos bazaras. Prie jo dirbo 70 žmonių. Pelną gauta 1015.50 dol. Bazarą pajavairino dailininkė studentė Ramona Gonski, kuri per 10-15 minučių nupiešdavo portretą. Be to, paskirtos stipendijos mokiniams 100 dol. gavo Dona Statkus, 50 dol. Ina Bell, 25 dol. Cepkauskas, 15 — Ann Yarmalavich, 10 — Judy Sinkevich.

Lietuvos vyčių šokiai buvo sausio 24 Walkover klube.

Lietuvos nepriklausomybės šventės minėjimas bus vasario 15. Ta proga rengiama lietuviškų bei angliškų knygų parodėlė. (B.)

Labai patogus laikas dabar įsigyti didžiai sumažinta kaina radiją "consuls" (didelį) su puikiais baldais iki 72 colių ilgio, arba mažą su atskirais garso kabiniais, taip pat rašomąsias mašinėles, Zenith firmos TV ir įvairias skaičiavimo mašinas. Teirautis: J. L. Giedraitis, 10 Barry Drive, E. Northport, N. N., 11731, telefonu skambinti vakarais (516) 757-0055.

Lietuvos nepriklausomybės minėjimas šiemet bus minimas vasario 15. Pamaldos bus 10 v. šv. Petro bažnyčioje. Organizacijos dalyvauja su vėliavomis. Vadovauja Stepono Dariaus Amerikos legiono postas. Minėjimas bus 2 val. Lietuvių Pilięčių Draugijos salėje. Svečiais pakviesti: senatorius Brooke, gubernatorius Sargent ir Bostono burmistras White. Kalbą pasakys Antanas Rinkūnas iš Toronto. Meninę dalį atliks solistė Daiva Mongirdaitė, akomponuos Vytenis Vasyliūnas. Alto skyriui šiemet pirmininkauja inž. Bronius Galinis.

Kultūriniam subatvakaryje prisimintas neseniai miręs dailininkas A. Galdikas. Apie jį kalbėjo dail. V. Vizgirda. Apie mirusį muziką V. Bacevičių kalbėjo muz. J. Kačinskas. Prisimintas ir miręs Vaclovas Alksninis. Prelegente buvo dr. Genovaitė Židonytė-Vėbrienė, kuri skaitė paskaitą apie poetą Oscar V. Milašį. Jo eilėraščių paskaitė aktorius Vytautas Valiukas. Ir dr. G. Vėbrienė ir V. Valiukas buvo atvykę iš New Haveno, Conn.

Bostono skautų akademikų kalėdinė šventė įvyko gruodžio 27. Šventė prasidėjo iškilminga sueiga, per kurią įteiktos akademinės spalvos keturiom kandidatėm. Naujos narės Bostono A.S.S. skyriaus yra: Nijolė Baškytė, Aldona Dabrilaitė, Vilija Leščinskaitė ir Ramutė Zdanaitė. Po iškilmingos sueigos dalies buvo pašnekesys, kurį pravedė dr. Jurgis Gimbutas. O po to — vaišės. Vakare buvo kalėdiniai šokiai, kurie, nežūrint snieguoto žiemos oro, sėkmingai pritraukė didelį skaičių bostoniečių bei kitų akademikų iš tolimesnių miestų. (RVZ)

FILATELISTAI!

Siunčiame Lietuvos pašto ženklus Jūsų pasirinkimui. Rašyti: Baltic Stamps, P. O. Box 127, Toronto, 19, Ont., Canada.

Bostono skautai akademikai klausosi dr. J. Gimbutos paskaitos. Nuotr. G. Karoso

1918

New Jersey jungtinis

1970

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS PASKELBIMO 52 METŲ SUKAKTIES MINĖJIMAS

sekmadienį, vasario mėn. 15 d.

Programoje:

10 val. ryto iškilmingos pamaldos už kenčiančią Lietuvą Skausmingosios Dievo Motinos bažnyčioje, Kearny, N.J. 4 val. vak. akademija ir banketas Lietuvių Katalikų Bendruomenės Centro salėje — 6 Davis Avenue, Kearny, N.J.

Pagrindinis kalbėtojas Dr. Domas Jasaitis

Pakvietimų skaičius ribotas — užsakyti iš anksto. Auka \$10.00.

UŽGAVENIŲ IR KAUKIŲ VAKARAS šeštadienį, vasario 7 d.

7 val. vak.

ATSIMAINYMO PARAPIJOS SALĖJE
64-14 56th Road, Maspeth, N. Y.

Įvairūs valgiai, visoki gėrimai • ŠOKIAI grojant Guitaško orkestrui • Prizai už įdomesnes kaukes • Įėjimas \$5.00; moksleiviams \$3.00.

Rengėjai —
N. Y. ir N. J. ATEITININKAI
visus kviečia, visų laukia.
Bus smagu, linksma ir malonu!

NEWARK, N.J.

Parapičių kalėdojimas jau prasidėjo. Šv. Trejybės parapijos kunigai prašo pranešti, kada ir ką jie gali aplankyti. Tuo reikalu parapičiai prašomi kreiptis į parapijos kunigus.

Lietuvos nepriklausomybės šventės minėjimas šiemet rengiamas vasario 8, sekmadienį. Lietuvos vyčių 29 kuopa 10:30 v. dalyvaus mišiose. Per mišias giedos šv. Cecilijos choras, kuriam vadovauja K. Bagdonavičius. Po mišių bus padėtas vainikas prie lietuviško kryžiaus prie parapijos salės.

Užgavėnių tradicinis blynų vakaras ir šokiai bus vasario 8, sekmadienį. Pradžią 4 v. popiet. Auka 2 dol. Vakarą rengia visos parapijos draugijos. F.V.

South Brooklyn, N. Y., senyvai poniai, kalbančiai lietuviškai ir kiek angliškai, ieškoma kompanijonė trims dienoms savaitę (ateity gal ir daugiau), nuo 9 iki 5 val. Suinteresuotos prašomos palikti adresą ir telefono numerį "Darbininko" administracijoje.

Prityrusi šeimininkė ieško darbo. Siūlyti nuo 6 iki 8 val. vak. telef. (212) 782-3347.

Vyresnės mokinės dainuoja Elizabethhe lituanistinės mokyklos eglutėje. Diriguoja p. Kiaušaitė. Nuotr. Bartytės

DARBININKO SKAITYTOJAM

SKAITYTOJAMS palengvinti išsiųsti prenumeratą, dedamas šis lapelis. Prašome jį iškirpti, užpildyti ir pasiųsti adresu:

Darbininkas, 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N. Y. 11221

Prašau pratęsti prenumeratą 1970 metams.

Vardas ir pavardė _____

Adresas _____
DARBININKAS naujiem skaitytojams pirmuosius metus tik \$5.00. Visi kiti skaitytojai, kur begyventų, moka \$8.00.

Už kalendorių \$ _____
Siunčiu už prenumeratą \$ _____
Spaudai paremti \$ _____
Siunčiu skolą už _____ m. \$ _____

A + A

VACLOVUI ALKSNINIUI

staiga mirus, Brocktono D.L.K. Vytauto draugovės draugininkui sūnui Algirdui ir jo šeimai giliai užuojautą reiškia

Brocktono skautai ir
Skautų tėvų komitetas

A + A

VACLOVO ALKSNINIO

reiškiam giliai užuojautą ir kartu liūdim.

Sigita ir Vytenis RAMANAUSKAI

A + A

VACLOVUI ALKSNINIUI

mirus, mūsų mielą narę Gabrielę, sūnus Vytautą ir Algirdą, brolių ir jų šeimai giliai užuojautą ir kartu liūdim

D.L.K.B. Karių Moterų Draugija
— New Yorko Skyrius